

Bruselj, 19. oktober 2022
(OR. en)

13690/22

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0339 (NLE)

ENER 515
ECOFIN 1060

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	19. oktober 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 549 final
Zadeva:	Predlog UREDBE SVETA Krepitev solidarnosti z boljšim usklajevanjem nabav plina, čezmejno izmenjavo plina in zanesljivimi referenčnimi vrednostmi za cene

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 549 final.

Priloga: COM(2022) 549 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 18.10.2022
COM(2022) 549 final

2022/0339 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

**Krepitev solidarnosti z boljšim usklajevanjem nabav plina, čezmejno izmenjavo plina in
zanesljivimi referenčnimi vrednostmi za cene**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

OZADJE PREDLOGA

Razlogi za predlog in njegovi cilji

Odzivi na spreminjajoče se razmere

Neizzvana vojaška agresija Rusije na Ukrajino in rusko izsiljevanje pri oskrbi z energijo sta **razkrila odvisnost Unije od ruskih fosilnih goriv**, dala na preizkušnjo naša orodja za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe in povzročila, da so cene energije visoke kot še nikoli.

V zadnjem letu je Komisija predstavila in izvedla več pobud, pri čemer je postopoma prehajala od zagotavljanja smernic državam članicam na oblikovanje celostne strategije za zanesljivost oskrbe¹, ki bo po potrebi podprta s pravnimi instrumenti. To je nedavno vključevalo nujno posredovanje za **reševanje vprašanja visokih cen energije**,² ki je na primer vključevalo **usklajeno zmanjšanje odjema električne energije** (zlasti v konicah), izboljššan nabor orodij držav članic za **zaščito potrošnikov in podjetij** pred visokimi cenami energije ter **solidarnostni prispevek za sektor fosilnih goriv**.

Komisija in države članice so na podlagi sporočila o načrtu REPowerEU pozvale k vzpostavitvi energetske platforme EU³, da bi zagotovili zanesljivost oskrbe. Ta platforma bi morala v duhu solidarnosti podpirati države članice in pogodbenice Energetske skupnosti ter njihova podjetja plinskega gospodarstva pri pridobivanju dodatnih dobav UZP in plina iz plinovodov, s katerimi bi nadomestili manjkajoče dobave ruskega plina.

Potreba po nadaljnjem nujnem ukrepanju

Sedanje razmere povzročajo **gospodarske in socialne težave** ter močno obremenjujejo državljane in gospodarstvo. Zaradi naraščajočih stroškov energije se **zmanjšuje kupna moč** državljanov⁴ in **upada konkurenčnost** podjetij⁵. Neizodostna oskrba s plinom in električno energijo ter relativno neelastično povpraševanje po energiji sta povzročila **znatno zvišanje cen in nestanovitnost cen plina in električne energije** v EU. Nacionalni ukrepi za zaustavitev teh gibanj lahko povzročijo razdrobljenost notranjega trga in morda ne zagotavljajo solidarnosti.

Hkrati sta izsiljevanje z oskrbo s plinom in manipulacija trgov s strani Ruske federacije z namernimi motnjami pretoka plina povzročila strmo zviševanje cen energije v Uniji, kar škodi gospodarstvu v Uniji in resno ogroža zanesljivost oskrbe. Zato je potreben usklajen in hiter odziv EU. Dobave ruskega plina so se občutno zmanjšale, in sicer se je septembra 2022 naša oskrba z ruskim plinom prek plinovodov zmanjšala na 9 % oziroma 14 %, če se upošteva utekočinjeni zemeljski plin (UZP), medtem ko je leta 2021 znašala 41 % oziroma 45 %, če se upošteva UZP. Z domnevno sabotazo plinovoda Severni tok 1 narašča potreba po hitrem in

¹ Komisija je oktobra 2021 predlagala nabor orodij za cene energije, marca in maja 2022 sporočilo in načrt za REPowerEU, vključno z zakonodajnimi predlogi v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“, uredbo o skladiščenju plina, načrtom „Varčujmo s plinom za varno zimo“ z uredbo o zmanjšanju povpraševanja po plinu in uredbo o izrednih ukrepih glede visokih cen električne energije.

² Predlog uredbe Sveta o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije, 14. septembra 2022, COM(2022) 473.

³ COM(2022) 230 final.

⁴ Nedavne publikacije Eurostata kažejo, da je energija avgusta 2022 predstavljala približno polovico odstotnih točk od 9,1-odstotne skupne letne inflacije v euroobmočju.

⁵ Razlika v cenah za industrijo med EU in Kitajsko se je na primer v drugem četrtletju leta 2022 v primerjavi z drugim četrtletjem leta 2021 povečala za 42 odstotnih točk za električno energijo oziroma 60 odstotnih točk za plin; v primerjavi z Združenimi državami je cenovna vrzel še veliko večja.

trajnem nadomeščanju količin ruskega plina. Poleg zmanjšanja povpraševanja, ukrepov za energijsko učinkovitost in povečanja uporabe obnovljivih virov energije bo treba vrzel v oskrbi, kadar ni na voljo drugih načinov nadomestitve, zapolniti tako z **nabavo enakovrednih količin plina**, predvsem UZP, **pri drugih dobaviteljih**.

V primerjavi s to zimo bi podjetja lahko imela naslednjo zimo (2023/2024) hude težave pri soočanju z dvema dodatnima izzivoma v zvezi s polnjenjem skladišč plina. Prvič, zelo verjetno je, da bo glede na trenutne politične razmere v EU iz Rusije po plinovodu prispelo manj plina iz plinovodov, najverjetneje pa sploh nič. Drugič, cilj je napolniti 90 % zmogljivosti EU za skladiščenje plina v primerjavi z 80 % za to zimo, kot je določeno v Uredbi (EU) 2022/1032 o skladiščenju plina. V teh razmerah, pa tudi na podlagi obstoječe zakonodaje in drugih pobud, bi lahko bilo združevanje povpraševanja EU in skupna nabava koristno orodje za pomoč državam članicam pri doseganju krivulj polnjenja in ciljev iz uredbe o skladiščenju plina.

Cilji tega predloga

Zato Komisija predlaga to nujno uredbo, katere **cilj je ublažiti vpliv na ceno plina** z reševanjem vprašanja povpraševanja in ponudbe⁶, zagotavljanjem zanesljivosti oskrbe po vsej Evropski uniji in krepitev solidarnosti.

Uredba vsebuje **štiri glavne elemente**, ki bodo usklajeno vplivali na znižanje cen ter krepitev solidarnosti in zanesljivosti oskrbe.

Prvič, združevanje povpraševanja po plinu v EU in skupna nabava plina bosta EU omogočila, da izkoristi svojo skupno kupno moč za pogajanja o boljših cenah, ter tako zmanjša tveganje, da bi države članice na trgu, na katerem je položaj že tako težaven, med seboj tekmovala s ponudbami in tako višale cene. Izboljšala bo preglednost in v pomoč zlasti manjšim državam članicam, ki so kot kupci v manj ugodnem položaju. Kratkoročni poudarek na podlagi člena 122 bo na usklajevanju in združevanju povpraševanja, da se bi pomagali pri polnjenju skladišč plina za naslednjo sezono polnjenja plina, ki se hitro približuje.

Drugič, predlog vsebuje cel **sveženj ukrepov v zvezi s cenami plina**, da bi podali rešitve za pretirane cene ter zagotovili poštene cene plina in električne energije tudi v kriznih razmerah. Sedanji predlog daje gotovost glede cene, ki se uporablja v razmerah pomanjkanja plina, kadar se razglasijo izredne razmere. V njem je predlagana tudi dopolnilna referenčna vrednost za oskrbo z utekočinjenim zemeljskim plinom (UZP), da bi zagotovili reprezentativno referenčno vrednost za uvoz utekočinjenega zemeljskega plina, na katerega ne bi vplivale ruske manipulacije. Za obvladovanje prekomerne nestanovitnosti na trgih vključuje mehanizme za ublažitev nestanovitnosti na terminskih trgih z mehanizmom obvladovanja nestanovitnosti cen pri trgovanju znotraj dneva, ki omejuje zelo velike spremembe v kratkem časovnem obdobju („sistem prekinitve trgovanja“).

Tretjič, za skupni pristop k omejevanju cen je potrebna **solidarnost** po vsej Uniji. Ker nimajo vse države članice sklenjenih vzajemnih sporazumov o solidarnosti, Komisija predlaga **ureditve, ki bi se neposredno uporabljale, če takih solidarnostnih sporazumov ne bi bilo**. Predlagala bo tudi razširitev obveznosti zagotavljanja solidarnostne pomoči na države članice, ki niso povezane z objekti za UZP. To bo zagotovilo, da bomo pripravljeni in bomo lahko

⁶ Poleg tega se ta predlog za reševanje izzivov v zvezi s cenami plina v EU osredotoča na dejanske cene plina, namenjen pa je tudi nestanovitnosti cen na trgih energije z uvedbo orodja za dopolnitev obstoječih mehanizmov za obvladovanje nestanovitnosti in omejitev nenadnih porastov cen.

ukrepali, če bodo ti sporazumi potrebni. Komisija preučuje tudi, ali bi bilo potrebni nadaljnji predlogi za primere, ko imajo nekatere regije večje težave z oskrbo kot druge.

Poleg tega bi bilo treba omogočiti **nadaljnje zmanjšanje povpraševanja po plinu**, hkrati pa zagotoviti, da bodo potrošniki še naprej ustrezno zaščiteni pred nezadostno oskrbo. EU je že okrepila svoja orodja za varčevanje s plinom in električno energijo. Vendar je treba v največji možni meri uporabiti dogovorjene predpise, da bi dosegli potrebne cilje glede zmanjšanja povpraševanja. To bo pomagalo obvladati nadaljnje motnje v oskrbi s plinom ter zmanjšati pritisk na mednarodne trge plina in s tem na cene. Komisija bo pozorno spremljala ukrepe za zmanjšanje povpraševanja in je pripravljena razglasiti stanje pripravljenosti na ravni EU ali celo revidirati cilje glede zmanjšanja povpraševanja po plinu, če bi se prostovoljni ukrepi za zmanjšanje povpraševanja izkazali za nezadostne za zagotovitev zadostne oskrbe s plinom skozi zimo.

Glavni elementi predloga

(1) Skupna nabava in učinkovito delovanje plinske infrastrukture

(a) Skupna nabava

Ta predlog obravnava ta nujna vprašanja z razvojem začasnega orodja za skupno nabavo skladno z zahtevo držav članic⁷. Obstaja precejšen časovni pritisk, da mora biti to orodje pripravljeno najpozneje v začetku pomladi 2023, zlasti pa pred naslednjo sezono polnjenja skladišč. Glede na to predlagamo čimprejšnjo določitev glavnih načel skupne nabave na podlagi člena 122, zato bi bilo treba nekatere od teh elementov uporabljati začasno.

V predlogu za skupno nabavo se določa postopek, ki je sestavljen iz dveh stopenj: najprej združitev povpraševanja po zemeljskem plinu; nato morebitna skupna nabava v okviru energetske platforme.

(i) Prva stopnja: združitev povpraševanja

Na prvi stopnji bi podjetja, ki kupujejo plin, združila povpraševanje s pomočjo izvajalca storitev, ki bi organiziral ta postopek in za katerega je Komisija v ta namen sklenila pogodbo po postopku za oddajo javnega naročila. Podjetja lahko svoje povpraševanje po plinu (glede količine, časa dobave, trajanja in kraja) predložijo izvajalcu storitev preko informacijskega orodja za zbiranje teh podatkov. Izvajalec storitev bi te podatke ob ustreznem varstvu zaupnih informacij objavil na svoji spletni strani in v okviru postopka javnega razpisa zbral ponudbe za količine zemeljskega plina, ki bi ustrezale združenemu povpraševanju. Ta korak bi bil neobvezen, vendar bi morale države članice – glede na pomembnost polnjenja skladišč – zahtevati, da njihova podjetja v postopek združevanja povpraševanja vključijo količine, ki ustrezajo vsaj 15 % (približno 13,5 milijarde kubičnih metrov za celotno EU) njihovih zahtev za polnjenje skladišč za naslednje leto⁸. Družbe, ki so sodelovale pri združevanju povpraševanja na podlagi obveznosti, bi se lahko še vedno odločile, ali bodo po postopku združevanja plin dejansko nabavile ali ne. Poleg tega ni nujno, da bi se nabavljeni plin uporabljal za polnjenje skladišč.

Zlasti glede na pomen polnjenja skladišč v prihodnjem letu bi ta mehanizem skupne nabave plina izkoristil tržni vzvod na podlagi skupne nabave ter bi pomagal ublažiti negotovosti in neobičajno visoke cene, ki so bile zabeležene v letošnji zadnji sezoni polnjenja.

⁷ Kot je predvidel Evropski svet [navedba sklepnih ugotovitev], bi morale imeti možnost za sodelovanje v energetske platformi tudi pogodbenice Energetske skupnosti.

⁸ Cilj polnjenja skladišč za države s podzemnimi skladišči je 90 %; za druge države članice se za zimo 2023/24 uporablja enakovredna obveznost.

Glede na potrebo po nujnosti bi moral biti izvajalec storitev obstoječe podjetje, ki podrobno pozna trge energije in ustrezna orodja informacijske tehnologije in je strokovno usposobljeno za opravljanje teh nalog. Pri skupni nabavi lahko sodelujejo podjetja iz pogodbenic Energetske skupnosti (Zahodni Balkan, Ukrajina, Moldavija in Gruzija).

(ii) Druga stopnja: usklajena nabava plina

Na drugi stopnji se lahko podjetja, ki so sodelovala v zgoraj opisanem postopku združevanja odjema, odločijo za ustanovitev konzorcija za nabavo plina, da bi sklenila pogodbe z dobavitelji, ki so v tem postopku ponudili plin. Tako bi se lahko odločili, da bodo plin nabavili skupaj in uskladili elemente svojega povpraševanja, kot so količine, cene, prevzemna mesta in čas dobave. En sam konzorcij za nabavo plina z veliko kupno močjo bi verjetneje dosegel boljše cene, toda spričo zelo različnega vzorca povpraševanja podjetij v EU bi lahko nastal več kot en konzorcij za nabavo plina. Zagotoviti bi bilo treba spoštovanje pravil konkurence (glej „Skladnost z drugimi politikami EU“ v nadaljevanju).

(iii) *Ad hoc* dogovori o upravljanju

Navedene ukrepe bi morala spremljati ustrezna struktura upravljanja, ki bi zagotovila učinkovito usklajevanje pri doseganju ciljev. Zato bi bilo treba ustanoviti *ad hoc* usmerjevalni odbor, ki bi ga sestavljali predstavniki Komisije in držav članic, da bi nadzoroval postopek (a) združevanja povpraševanja in (b) usklajene nabave plina. Usmerjevalni odbor lahko zagotovi preglednost postopka, zagotovi smernice ter tako zagotovi, da bosta pri skupni nabavi dejansko upoštevana zanesljivost oskrbe in načelo energetske solidarnosti.

Predlog je skrbno uravnotežen in spoštuje načelo sorazmernosti. Obstajajo nekateri nujni obvezni elementi, na primer glede združevanje povpraševanja za polnjenje skladišč plina, vendar ti nikakor ne omejujejo svobode podjetij, da se odločijo za nabavo ali ne, odvisno od pogojev, ponujenih v postopku združevanja povpraševanja. Cilj skupne nabave je podpreti podjetja EU pri njihovih prizadevanjih za pridobitev dodatnega plina in pomagati pri zagotavljanju enakopravnejšega dostopa do novih ali dodatnih virov plina glede na trenutno resno ogroženo zanesljivost oskrbe. Poleg tega je v predlogu upoštevan velik interes številnih držav članic, da bi lahko delovale v konzorcijih za nabavo plina, ob upoštevanju ustreznih vidikov konkurence.

Kot je opisano, bi lahko imel javni razpis za združeno povpraševanje po plinu, ki bi ga izvedel izvajalec storitev, ključno vlogo pri pomoči državam članicam pri polnjenju skladišč plina za zimo 2023/2024. Lahko bi tudi okrepil solidarnost EU, saj bi pomagal zagotoviti pravičnejšo distribucijo plina. Združevanje povpraševanja in skupna nabava bi lahko tudi zmanjšala tveganje, da bi posamezna podjetja plinskega gospodarstva v nekaterih državah članicah preplačala plin, za katerega so sklenila pogodbe na težavnih kratkoročnih trgih. Prav tako bi lahko pomagalo manjšim podjetjem v EU, tudi v neobalnih državah, ki nimajo potrebnih izkušenj pri sklepanju pogodb za UZP, da bi lahko združila povpraševanje pri sklepanju pogodb za tovore UZP (ki so morda preveliki, da bi jih posamezna podjetja zmogla naenkrat), ter jim pomagala strukturirati dobavo utekočinjenega zemeljskega plina glede na njihove posebne potrebe. Skupna nabava bi bila lahko v pomoč zlasti tistim podjetjem, ki so prej kupovala plin samo ali predvsem od ruskih dobaviteljev. Lahko bi zagotovila prednostno obravnavo ali podporo za dobavo obnovljivih plinov, kot sta biometan in vodik, ter plina, ki bi se sicer izpuščal ali sežigal. Podjetja, ki sklepajo pogodbe v skladu s to uredbo, bi bilo treba spodbujati k uporabi standarda 2.0 za merjenje emisij metana, ki ga je določilo partnerstvo Združenih narodov za metan na področju nafte in plina, za poročanje o emisijah metana in njihovo preverjanje vzdolž dobavne verige v Evropsko unijo. Nenazadnje bi lahko taka

skupna nabava v prihodnje okrepi potencial za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov in pomagala zagotoviti dostop do prihodnjega uvoza vodika iz virov zunaj EU.

(b) Učinkovito delovanje plinovodov in terminalov za UZP.

V predlagani uredbi so obravnavani tudi načini za najučinkovitejše delovanje plinovodov in terminalov za UZP.

Zagotavljanje bolj raznolikih virov oskrbe zunaj Rusije spreminja vzorce pretoka plina v EU. Zato bi lahko poti od terminalov za UZP do centrov porabe postale pomembnejše od trenutno prevladujoče smeri pretoka po plinovodih od vzhoda proti zahodu. Vendar lahko take spremembe v pretoku plina povzročijo (pogodbeno in fizično) prezasedenost obstoječih plinovodov in terminalov EU za UZP.

Obstoječi ukrepi za upravljanje prezasedenosti za plinovode predvidevajo postopke o načelu „uporabi ali izgubi“, pri katerih traja vsaj šest mesecev, da se pokaže njihov učinek. Poleg tega je potreben upravno obremenjujoč postopek, ki ga mora izvesti nacionalni regulativni organ v zadevnih državah članicah. Ta predlog daje operaterjem sistemov na razpolago orodja za hitro odzivanje na spremembe v pretoku plina in morebitno pogodbeno prezasedenost. Nova pravila bi lahko zlasti pospešila trženje neizkoriščenih dolgoročnih zmogljivosti v primeru kratkoročne prezasedenosti.

Poleg tega je izjemno pomembno optimizirati absorpcijsko zmogljivost terminalov za utekočinjeni zemeljski plin v EU in uporabo skladišč. Potrebna sta **platforma za preglednost in razvoj organiziranega trga sekundarnih zmogljivosti**, podobna tistim, ki že obstajajo za prenos plina po plinovodih. Predlog Komisije za revizijo uredbe o plinu iz svežnja za razogljičenje trga vodika in plina⁹ že vsebuje določbe v zvezi s tem v členih 10 in 31. Sedanji predlog daje prednost tem določbam kot del odziva na krizo, da bi se lahko v prihodnje izognili situacijam, v katerih bi se pridobivali novi viri plina, terminali za UZP ali skladišča plina pa bi se uporabljali neučinkovito brez potrebne preglednosti.

(2) Zanesljivost oskrbe

(a) Zmanjšanje povpraševanja

Sestavni del odziva EU na zanesljivost oskrbe v sedanjih težkih razmerah je proaktivno zmanjšanje povpraševanja po plinu in priprava na morebitne motnje v oskrbi ob hkratnem preprečevanju praznjenja skladišč. Komisija bo po potrebi predlagala razglasitev stanja pripravljenosti na ravni Unije v skladu z uredbo o zmanjšanju povpraševanja (Uredba (EU) 2022/1369).

Da bi kar najboljše predvideli zimo 2023–2024, se pripravili nanjo in napolnili podzemna skladišča do 90 %, kot je bilo dogovorjeno v Uredbi (EU) 2022/1032, bo koristilo vsako sedanje zmanjšanje povpraševanja po plinu. Zato bi si bilo treba po marcu 2023 prizadevati za zmanjšanje povpraševanja po plinu, da bi podzemna skladišča napolnili do 90 %, kot je bilo dogovorjeno v Uredbi (EU) 2022/1032. Komisija bo pozorno spremljala ukrepe za zmanjšanje povpraševanja in je pripravljena razglasiti stanje pripravljenosti na ravni EU ali celo revidirati cilje glede zmanjšanja povpraševanja po plinu, če bi se prostovoljni ukrepi za zmanjšanje povpraševanja izkazali za nezadostne za zagotovitev zadostne oskrbe s plinom

⁹ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika (COM(2021) 803 final); predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o notranjih trgih plinov iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika (prenovitev) (COM(2021) 804 final).

skozi zimo. Medtem bi morale države članice dejavno sprejeti vse možne ukrepe skladno z uredbo o povpraševanju po plinu, da bi zmanjšale povpraševanje po plinu, in skladno z evropskim načrtom za zmanjšanje povpraševanja po plinu „Varčujmo s plinom za varno zimo“, sprejetim julija 2022. Med takimi ukrepi so kampanje ozaveščanja javnosti, ukrepi za zmanjšanje povpraševanja v stavbah, ki jih upravljajo javni organi, ter v poslovnih prostorih in prostorih na prostem.

Za boljšo pripravljenost na morebitne izredne razmere pozimi so v predlogu nove določbe v zvezi z zanesljivostjo oskrbe, navedene v nadaljevanju. Glede na to, kako pomembno je, da vse skupine odjemalcev prispevajo k varčevanju s plinom v okviru svojih zmožnosti, ta predlog vključuje določbe, ki državam članicam omogočajo, da izjemoma sprejmejo ukrepe za zmanjšanje „nenujne porabe“ zaščitene odjemalcev, če se s tem ne zmanjša zaščita njihove osnovne porabe. Ti ukrepi v nobenem primeru ne bodo prizadeli ranljivih odjemalcev, ki nimajo manevrskega prostora za zmanjšanje svoje porabe, in ne bodo povzročili odklopa katerih koli zaščitene odjemalcev. Države članice bi lahko ponovno opredelile, kdo so zaščiteni odjemalci, pod pogojem, da so ranljiva gospodinjstva še naprej v vseh okoliščinah zaščitena.

(b) Razširitev obveznosti solidarnostne zaščite na kritične plinske elektrarne

V skladu s sedanjim regulativnim okvirom bi bilo treba v državah članicah, v katerih imajo kritične plinske elektrarne ključno vlogo pri zanesljivosti oskrbe z električno energijo, preden bi lahko države članice zaprosile za solidarnostne ukrepe v skladu z Uredbo (EU) 2017/1938, najprej omejiti oskrbo plinskih elektrarn, kar bi lahko škodilo zanesljivosti oskrbe z električno energijo v drugih državah članicah. Da bi preprečili takšne negativne učinke prelivanja na proizvodnjo električne energije, se predlaga, da bi lahko države članice pod določenimi pogoji zaprosile za solidarnostno pomoč, če za plinske elektrarne, ki so potrebne za zagotovitev ustreznosti elektroenergetskega sistema, obstaja tveganje, da ne bodo imele na razpolago kritičnih količin plina. Iz istega razloga bodo imele države članice, ki zagotavljajo solidarnostno pomoč, pravico, da poskrbijo, da delovanje njihovih ključnih plinskih elektrarn ni ogroženo pri zagotavljanju solidarnostne pomoči drugi državi članici.

(c) Privzeta pravila za dvostransko solidarnost

S posebnimi ukrepi v tem predlogu se uvaja privzeti mehanizem za zagotovitev medsebojne pomoči med državami članicami pri oskrbi „solidarnostno zaščitene odjemalcev“ (gospodinjstva in daljinsko ogrevanje ter pod določenimi pogoji osnovne socialne storitve) in kritičnih plinskih elektrarn v izrednih razmerah, v katerih pride do zelo hudega pomanjkanja plina. S sedanjimi pravili o zanesljivosti oskrbe je bilo sicer uvedeno načelo take solidarnosti, vendar so za njeno dejansko uporabo v krizi potrebni podrobni tehnični in finančni dogovori, ki naj bi jih države članice sklenile dvostransko. Toda doslej je bilo sklenjenih le šest od več kot 40 potrebnih dogovorov. V predlagani uredbi so navedeni pravila in postopki, ki se bodo samodejno uporabljali med tistimi državami članicami, ki niso sklenile dvostranskega sporazuma o solidarnostni pomoči. Temelji na Priporočilu Komisije (EU) 2018/177 in standardni predlogi, ki jo je Komisija predlagala v Prilogi 2 k predlogu COM(2021) 804, s potrebnimi posodobitvami, v katerih je upoštevano dejstvo, da so se razmere na trgu in zanesljivosti oskrbe odtlej znatno poslabšale.

Ta privzeti solidarnostni mehanizem, ki se uporablja, če ni drugih dvostranskih dogovorov, vključuje naslednje:

- nadomestilo za solidarnostno pomoč, ki ga država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, izplača državi članici, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, bo

temeljilo na povprečni tržni ceni plina v zadnjih 30 dneh pred prošnjo države članice, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč na najpomembnejši borzi. To povprečje upošteva verjetno izjemno nestanovitnost cen v izrednih razmerah.

- Morebitni stroški, ki izhajajo iz sodnih ali arbitražnih postopkov po omejitvi oskrbe industrije, ne bodo vključeni v solidarnostno nadomestilo, ki se plača med državami članicami. Če bi taki stroški nastali, bi jih torej morala nositi država članica, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, v skladu s svojimi nacionalnimi pravili. Razlog za to je, da se stroški nadomestila za industrijo, ki so posledica omejevanja oskrbe, delno pokrijejo s ceno plina, če pa del stroškov pravnega postopka ostane nepokrit, je ta del zelo negotov in lahko v veliki meri preseže stroške plina. Negotovost glede posrednih stroškov nadomestila se je zato izkazala za veliko oviro za solidarnostne sporazume. Toda države članice se bodo še vedno lahko dogovorile o različnih pogojih za nadomestilo.
- Postopek zaprositve za solidarnostno pomoč in njenega zagotavljanja bi moral po možnosti dati prednost prostovoljnim tržnim ukrepom, hkrati pa operacionalizirati dejstvo, da bo solidarnostna pomoč morda morala zajemati ukrepe, kot sta sprostitvev strateških zalog ali omejitev oskrbe kot zadnja možnost v kriznih razmerah. V predlogu je jasno navedeno, da se morajo povezane države članice po prejemu prošnje za solidarnostno pomoč odzvati v 12 urah, dogovorjene solidarnostne ukrepe pa zagotoviti v treh dneh.

Sedanja obveznost solidarnostne pomoči se trenutno uporablja med državami članicami, ki so povezane neposredno ali preko tretje države. V tem predlogu se bo ta obveznost uporabljala tudi za države članice z objekti za UZP, ki bi lahko, tudi če niso neposredno povezani, državi članici v izrednih razmerah zagotovili solidarnostno pomoč, če ima potrebno infrastrukturo za sprejem tega UZP.

- (d) Dodelitev zmogljivosti v izrednih razmerah na ravni Unije ali na regionalni ravni

V predlogu se naposled opozarja na možnost izrednih razmer na ravni Unije ali na regionalni ravni z večjimi motnjami v oskrbi in nezadostno oskrbo. Da bi Unija ublažila izredne razmere, bi morala biti v takih primerih pripravljena na hitro uporabo solidarnostnih mehanizmov na regionalno usklajen način. Svet bi morali imeti v teh izrednih okoliščinah možnost, da na predlog Komisije odloči o učinkovitem mehanizmu za dodeljevanje plina, ki bi bil na voljo državam članicam, ki so jih prizadele izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije. V takem primeru in če ni dvostranskega solidarnostnega sporazuma, bi bilo treba ceno plina, dobavljenega v okviru solidarnostne pomoči, opredeliti kot povprečno tržno ceno zadnjih 30 dni pred prošnjo države članice, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, na najpomembnejši borzi (glej tudi točko 3a spodaj).

- (3) Ukrepi v zvezi z višino cen plina

- (a) Cenovna formula v privzetih solidarnostnih sporazumih

Kot je bilo že povedano, bi morala solidarnostna pomoč temeljiti na nadomestilu, ki bi moralo biti pravično tako za države članice prosilke kot tudi za države članice, ki zagotavljajo pomoč. Cena plina je od leta 2021 postala veliko bolj nestanovitna, zaradi česar je promptna tržna cena v kriznih razmerah manj primerna podlaga za pravično nadomestilo. Zato je v tej ta uredbi predlagana uporaba povprečne tržne cene v zadnjem mesecu pred prošnjo za pomoč države članice, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, na najpomembnejši borzi, da bi različnim strankam zagotovili gotovost.

Pri povprečni tržni ceni v zadnjem mesecu nadomestilo še vedno temelji na „tržni ceni“, kot določa priporočilo iz leta 2018. Vendar je mesečna povprečna tržna cena manj odvisna od nestanovitnega okolja in verjetnih zelo visokih promptnih cen v kriznih razmerah ter kot taka omejuje morebitne sprevržene spodbude. Države članice ponudnice še vedno prejmejo pravično nadomestilo, saj pretok plina izhaja iz dolgoročnih pogodb in skladišč, v katerih je bilo vse nabavljeno po cenah, ki so nižje od pričakovanih kriznih promptnih cen.

(b) Oblikovanje nove dopolnilne referenčne vrednosti za UZP

Trg UZP v EU se še vedno razvija in na oblikovanje cen, indeksiranih na vozliščih, še vedno močno vpliva oskrba po plinovodih in s tem ruske manipulacije pri oskrbi z zemeljskim plinom v EU, pa tudi obstoječa infrastrukturna ozka grla. Šteje se, da te omejitve neupravičeno vplivajo na oblikovanje cen uvoza UZP v EU in še vedno se zastavljajo vprašanja glede reprezentativnosti sedanjih indeksov. Hkrati pa dozdevno slabo delovanje finančnih trgov za energijo spodkopava zaupanje javnosti.

Treba je zagotoviti stabilne in predvidljive cene za uvoz UZP, ki so nujno potrebne za nadomestitev izpadov oskrbe, ki jih je povzročila verjetna ustavitev uvoza ruskega plina. V skladu s tem predlogom mora Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) hitro oblikovati objektivno orodje za ocenjevanje cen in sčasoma določiti referenčno vrednost uvoza UZP v EU, in sicer z zbiranjem informacij v realnem času o vseh dnevnih transakcijah. Ta nova referenčna vrednost bo temeljila na poročanju o uvozu UZP (ki vključuje nakupne in prodajne ponudbe ter transakcije za UZP, pri katerih je določena dobava dobavo ali se dobavljajo v EU) za isti dan s strani katere koli osebe, ki se ukvarja s tako dejavnostjo, ne glede na to, kje ima kraj pridobitve pravne osebnosti ali domicil. To bo kupcem zagotovilo celovitejše informacije in naredilo cene preglednejše.

Predlagana uredba agenciji ACER podeljuje potrebna pooblastila za zbiranje podatkov o transakcijah, potrebnih za določitev referenčne vrednosti za UZP, in sicer na podlagi in ob krepitvi nalog in pooblastil, ki jih agencija ACER že ima na podlagi Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga ter Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1348/2014 z dne 17. decembra 2014 o sporočanju podatkov v skladu s členom 8(2) in 8(6) Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (v nadaljnjem besedilu skupaj: REMIT).

(c) Popravni mehanizem za trg plina

Instrument TTF (Title Transfer Facility) je virtualna lokacija za določanje cen na Nizozemskem, ki zaradi visoke likvidnosti pogosto služi kot referenčna cena za določanje cen za evropski trg plina, kar vpliva na pogodbe in operacije varovanja pred tveganji po vsej EU. Toda instrument TTF je predvsem fizični indeks plinovoda za pritok plina v nizozemsko omrežje, ki se uporablja predvsem kot vozlišče za severozahodno Evropo. Trenutno TTF trguje nad nominalno vrednostjo z večino trgovinskih vozlišč EU, kar večinoma odraža pomanjkanje oskrbe iz Rusije in infrastrukturna ozka grla v regiji.

Dejstvo, da se instrument TTF uporablja kot referenčna cena in osnova za varovanje pred tveganjem pri pogodbah o plinu na različnih vozliščih v EU, kaže na njegov pomen pri določanju cene zemeljskega plina v EU.

Kot skrajni ukrep je cilj tega izrednega predloga reševanje primerov pretiranih cen zemeljskega plina, in sicer s pooblastitvijo Komisije, da predlaga ukrep Sveta za določitev najvišje dinamične cene, po kateri se lahko pod določenimi pogoji izvajajo transakcije z zemeljskim plinom na promptnih trgih instrumenta TTF. Tudi druga vozlišča Unije za trgovanje s plinom bodo povezana s popravljeno promptno ceno TTF prek dinamičnega

cenovnega pasu. Da ne bi prihajalo do negativnih učinkov, bi moral ukrep omogočati trgovanje s plinom na prostem trgu, ne bi smel vplivati na zanesljivost oskrbe s plinom v EU in pretoke znotraj EU, ne bi smel povzročiti povečanja porabe plina niti vplivati na stabilnost in pravilno delovanje trgov izvedenih finančnih instrumentov na energente.

(4) Ukrepi za zmanjšanje nestanovitnosti cen

(a) Mehanizem obvladovanja nestanovitnosti cen znotraj dneva:

že v finančni uredbi (MiFID II) se zahteva niz mehanizmov, ki jih vzpostavijo regulirani trgi za obvladovanje znatne nestanovitnosti finančnih trgov in preprečevanje napačnih vzorcev trgovanja. Vendar se zdi, da mesta trgovanja ta mehanizme sprožajo redko, kar je predvsem posledica dejstva, da so vzpostavljeni mehanizmi namenjeni preprečevanju napačnih naročil in ne hitrih nihanj cen, ki bi odražala negotovost na trgu. Zaradi velikega porasta nestanovitnosti na trgih plina in električne energije energetska podjetja le stežka še naprej sodelujejo na teh trgih in izpolnjujejo svoje potrebe po varovanju pred tveganji, hkrati pa zagotavljajo zanesljivo oskrbo z energijo za končne odjemalce. Zato ta predlog določa zahtevo za mesta trgovanja, da vzpostavijo **nov začasni mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva**, namenjen **omejitvi velikih nihanj cen v pogodbah na izvedene finančne instrumente za trgovanje z električno energijo in plinom v istem trgovalnem dnevu**. Da bi se osredotočili na najbolj likvidne pogodbe in preprečili nenamerne motnje na trgih manj likvidnih izvedenih finančnih instrumentov, bi se moral poleg tega mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva osredotočiti na izvedene finančne instrumente z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo. Da bi mestom trgovanja zagotovili dovolj časa za vzpostavitev mehanizma, se pričakuje, da bodo mesta trgovanja uvedla predhodna orodja, ki lahko v veliki meri dosežejo isti cilj kot mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva.

Ta novi mehanizem bi moral dopolnjevati vse statične ali dinamične sisteme prekinitve trgovanja, ki so jih vzpostavila mesta trgovanja, in bi se moral uporabljati poleg njih. Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje novega mehanizma obvladovanja nestanovitnosti bi morala imeti Komisija možnost, da v izvedbenem aktu določi nekatere tehnične elemente njegove kalibracije. Da bi bil novi mehanizem dobro prilagojen posebnim značilnostim zadevnih pogodb na izvedene finančne instrumente, bi morale biti poleg tega mestom trgovanja omogočeno, da uporabljajo omejitve nestanovitnosti za posamezne pogodbe, ob spoštovanju zakonskih zahtev. Evropski organ za vrednostne papirje in trge bo zadolžen, da na podlagi poročil, ki jih redno oddajajo pristojni nacionalni organi, usklajuje uporabo tega mehanizma po vsej Uniji in dokumentira razlike v načinu izvajanja tega mehanizma.

(b) Nezakonodajni ukrep, priložen temu predlogu

Ukrepe, predlagane v tej uredbi, dopolnjujejo drugi ukrepi, ki jih morata sprejeti organ ESMA in agencija ACER za okrepitev energetskih trgov in njihove preglednosti.

Organ ESMA in agencija ACER razširjata sodelovanje, da bi okrepila svoje zmogljivosti za spremljanje in odkrivanje morebitnih tržnih manipulacij in zlorab. Organ ESMA in pristojni nacionalni organi prav tako krepijo svoje dejavnosti spremljanja in nadzora trga na trgu izvedenih finančnih instrumentov na energente.

Energetska podjetja vse težje učinkovito zavarujejo svoja poslovna tveganja na energetskih trgih EU s centralnim obračunavanjem. Vse večje zahteve po kritju in težave, s katerimi se srečujejo nekatera energetska podjetja pri zagotavljanju zadostne likvidnosti za izpolnjevanje zahtev po kritju, jih lahko primorajo k zmanjšanju dejavnosti varovanja pred tveganjem in jih posledično izpostavijo dodatnim tveganjem. Da bi ublažila ta pritisk, je Komisija sprejela delegirani akt, ki bi pod posebnimi pogoji omogočal uporabo nezavarovanih bančnih jamstev

in javnih poroštev kot primerne zavarovanja za izpolnitev pozivov h kritju. Ta delegirani akt je v skladu s predlogom organa ESMA z dne 14. oktobra. Organ ESMA je tudi pojasnil, da so na seznam primerne zavarovanja z nadenarnimi zavarovanji uvrščeni komercialni zapisi in obveznice EU.

Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Predlagana pobuda določa začasne, sorazmerne in izredne ukrepe. Dopolnjuje obstoječe zadevne pobude in zakonodajo EU, ki zagotavlja, da imajo državljani koristi od zanesljive oskrbe s plinom in da so odjemalci zaščiteni pred večjimi motnjami v oskrbi.

Logično izhaja iz obstoječih pobud, kot sta načrt REPowerEU in predlog svežnja za razogljičenje trga vodika in plina¹⁰. Poleg tega so bile z nedavno sprejeto Uredbo o skladiščenju plina (Uredba (EU) 2022/1032¹¹) uvedene obveznosti skladiščenja v odziv na rusko invazijo na Ukrajino. Uredba 2022/1032 v členu 6a določa obveznosti polnjenja skladišč plina v skladu s predhodno določenimi krivuljami in cilji. Predlagana pobuda dopolnjuje zakonodajo EU o notranjem trgu in zanesljivosti oskrbe.

Po ruski invaziji Ukrajine je EU oblikovala načrt REPowerEU, da bi čim prej, najpozneje pa do leta 2027, odpravila odvisnost EU od ruskih fosilnih goriv. V ta namen načrt REPowerEU določa energetska platforma EU, ki jo vzpostavijo Komisija in države članice za skupno nabavo plina, UZP in vodika. Napovedal je, da bo Komisija pripravila mehanizem za skupno nabavo. V tem pogledu je predlagana pobuda v celoti skladna s cilji iz načrta REPowerEU.

Predlog krepi in dopolnjuje uredbo o zanesljivosti oskrbe s plinom (Uredba (EU) 2017/1938). Slednja že vključuje obveznost zagotavljanja solidarnostne pomoči in pojem solidarnostno zaščitene odjemalcev, med katere spadajo tudi gospodinjstva in pod določenimi pogoji osnovne socialne storitve in daljinsko ogrevanje. Predlog razširja to solidarnostno obveznost, da bi zagotovili oskrbo s kritičnimi količinami za plinske elektrarne, in jo operacionalizira s privzetim mehanizmom v primeru, da ni dvostransko sklenjenih solidarnostnih sporazumov.

Predlog tudi v celoti odraža cilj uredbe o zmanjšanju povpraševanja po plinu (Uredba (EU) 2022/1369), da bi ublažili morebitne motnje v oskrbi zaradi ruske invazije na Ukrajino. Zmanjšanje povpraševanja je še vedno ključni steber našega odziva na zanesljivost oskrbe, predlog pa ta steber krepi, saj državam članicam omogoča, da varčujejo z nenujno porabo, hkrati pa ščiti ranljive in druge zaščitene odjemalce.

V predlogu Komisije za uredbo o notranjem trgu obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika, sprejet v okviru svežnja ukrepov za razogljičenje trga vodika in plina, so med drugim ukrepi za večjo preglednost ter dostop do terminalov za UZP in skladišč plina. V sedanjem predlogu so enake določbe s krajšimi roki za njihovo izvajanje, tako da je v celoti skladen z uredbo o plinu. Skladne je tudi z zahtevami nedavno sprejete uredbe o skladiščenju plina (Uredba (EU) 2022/1032), s katero so bile uvedene obveznosti skladiščenja v odziv na rusko invazijo na Ukrajino.

¹⁰ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika (COM(2021) 803 final); predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o notranjih trgih plinov iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika (prenovitev) (COM(2021) 804 final).

¹¹ Uredba (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi uredbe (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 v Prilogi 1, točka 2.2.5, vsebuje določbe o dolgoročnem mehanizmu po načelu „uporabi ali izgubi“. Te določbe so bile sprejete, da bi udeležencem na trgu preprečili blokiranje prenosnih zmogljivosti v času, ko jih ne morejo ali ne nameravajo uporabiti. Zaradi kriznih razmer se s sedanjim predlogom zmanjšuje upravno breme in predvidena je uporaba teh določb. S tem predlogom se zlasti skrajšuje čas, ki preteče, ko zmogljivost ni izkoriščena, in sicer s šestih mesecev na en mesec. Predlog je zato skladen s pravili notranjega trga, da bi preprečili neučinkovito uporabo plinskih omrežij.

Določbe, ki agenciji ACER omogočajo objavo referenčne vrednosti za UZP, temeljijo njenih na obstoječih nalogah v okviru pravnega okvira REMIT in jih dopolnjujejo.

Poleg nujnega posredovanja na trgu električne energije za reševanje vprašanja visokih cen bo Komisija dolgoročno izboljšala zasnovo trga z električno energijo.

Glavni cilj te reforme zasnove trga z električno energijo bo odjemalcem zagotoviti koristi cenovno dostopnih nefosilnih tehnologij, hkrati pa ohraniti koristi skupnega tržnega elektroenergetskega sistema. Cilj te reforme je zagotoviti, da noben nosilec energije ne bo mogel povzročiti motenj na trgu, kakršne trenutno povzroča zemeljski plin, ob upoštevanju korenitih sprememb, potrebnih za razogljičeno in v veliki meri elektrificirano celino.

Komisija se je zavezala, da bo glavne elemente reforme predstavila do konca leta 2022. To bo podlaga za posvetovanje z ministri in drugimi deležniki o vrsti zamisli, ki jih je predstavila Komisija. Trenutno se pričakuje, da bo v tem postopku predlog Komisije nastal leta 2023.

Skladnost z drugimi politikami Unije

Evropski zeleni dogovor

Predlog, katerega cilj je bistveno okrepiti zanesljivost oskrbe ter reševati vprašanje visokih in nestanovitnih cen energije, je skladen tudi z dolgoročnejšim ciljem zelenega dogovora, saj bodo prizadevanja za zmanjšanje povpraševanja pospešila ukrepe za energijsko učinkovitost in strukturne spremembe.

Politika notranjega trga

Predlog je skladen s pravili o notranjem energijskem trgu, vključno s pravili EU o konkurenci. Delujoči čezmejni energijski trgi so ključnega pomena za zagotovitev zanesljive oskrbe v primeru nezadostne oskrbe.

Politika konkurence

Kar zadeva pravila o združevanju povpraševanja in skupni nabavi, je določitev načinov bolj usklajene skupne nabave plina tudi v skladu s potjo razogljičenja, navedeno v zelenem dogovoru in pobudi REPowerEU. Področje uporabe energetske platforme vključuje tudi obnovljivi vodik.

Določbe, ki agenciji ACER omogočajo določitev referenčne vrednosti za UZP, prispevajo k preglednosti trga in posredno k znižanju veleprodajnih cen plina ter so zato skladne s politiko varstva konkurence EU.

Pravila o združevanju povpraševanja in skupni nabavi se lahko uporabljajo na način, združljiv s pravili EU o varstvu konkurence, ki pod določenimi pogoji dovoljujejo skupno nabavo s strani konkurenčnih podjetij in ki se uporabljajo glede na prevladujoče tržne razmere.

Da bi zmanjšali tveganje pomislekov glede konkurence, izvajalec storitev ne sme biti del vertikalno integriranega podjetja, dejavnega na področju proizvodnje, dobave ali porabe zemeljskega plina v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti.

V primeru hude motnje v oskrbi ali nezadostne oskrbe je verjetno, da bo skupna nabava med podjetji plinskega gospodarstva, ki delujejo na veleprodajni ravni, združljiva s pravili EU o varstvu konkurence, kadar je takšno krizno sodelovanje (i) potrebno za odpravljanje resnih motenj v oskrbi ali pomanjkanja; (ii) začasne narave in (iii) sorazmerna z zastavljenim ciljem.

Na splošno je manj verjetno, da bi skupna nabava povzročila pomisleke glede varstva konkurence, kadar udeležena podjetja nimajo tržne moči na nabavnem in prodajnem trgu. Ne glede na to se evropska podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki porabljajo plin, v sedanjih izjemnih tržnih razmerah soočajo z velikimi omejitvami pri oskrbi, zaradi katerih imajo stranke na strani oskrbe zelo veliko pogajalsko moč. Nabavni konzorcij za povečanje pogajalske moči kupcev plina bi moral biti pod nediskriminatornimi pogoji dostopen vsem voljnim udeležencem na trgu, tako da bi bili v njem zbrani udeleženci, dejavni na številnih nepovezanih proizvodnih in geografskih trgih, tako da bo zastopanost katerega koli sklopa konkurentov, tudi če je pomemben v smislu tržnih deležev na določenem trgu nižje v prodajni verigi ali povezanem trgu, omejena glede na celotno udeležbo. Nabavni konzorcij bi moral biti vzpostavljen tako, da ne bo povzročal tveganja izkrivljanja konkurence na trgih nižje v prodajni verigi ali na povezanih trgih, na katerih lahko udeleženci konkurirajo.

Udeležba podjetij, ki uporabljajo izvajalca storitev, v mehanizmu za združevanje povpraševanja izvajalca storitev se bo upoštevala kot pozitiven dejavnik pri uravnoteženju možnih tveganj in koristi shem sodelovanja pri nabavi plina v skladu s konkurenčnim pravom Unije, če taka udeležba prispeva k doseganju večje učinkovitosti in s tem v okviru splošnega preskusa tehtanja znatno prispeva k izravnavi morebitnih tveganj za konkurenco.

Zlasti bo pomembno zagotoviti, da preglednost, ki je potrebna za delovanje združevanja povpraševanja med posameznimi udeleženi podjetji in izvajalcem storitev, Komisijo in pristojnimi nacionalnimi organi, ne bo imela za posledico večje preglednosti količin, časovnih razporedov dobave ali realiziranih cen za posamezna udeležena podjetja ali celo na ravni določenega sektorja ali podsektorja, ki bi lahko predstavljal trg nižje v prodajni verigi ali povezan trg, na katerem bi morala konkurenca še naprej delovati.

Čeprav je v Smernicah Komisije o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju¹² navedeno, da skupni tržni deleži, manjši od 15 % na nabavnih in prodajnih trgih, kažejo na pomanjkanje tržne moči, skupni tržni delež nad tem pragom na enem ali obeh trgih ne pomeni samodejno, da bo dogovor o skupni nabavi verjetno imel omejevalne učinke na konkurenco. Za dogovor o skupni nabavi, ki ne spada v to varno območje, je potrebna ocena njegovih učinkov na trg, kamor spadajo med drugim dejavniki, kot so morebitna izravnalna moč močnih dobaviteljev ter potrebni dogovori o upravljanju in izmenjavi informacij, da bi zagotovili stalno konkurenco na trgih, ki so nižje v prodajni verigi, glede na trenutne izjemne tržne razmere.

Komisija je pripravljena pomagati podjetjem pri oblikovanju takega konzorcija in v skladu s členom 10 Uredbe št. 1/2003 izdati odločbo o neuporabi členov 101 in/ali 102 PDEU, če bodo vključeni in spoštovani ustrezni zaščitni ukrepi. Komisija je tudi pripravljena zagotoviti neformalne smernice, če se podjetja, ki sodelujejo v drugih konzorcijih, soočajo z

¹² Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Besedilo velja za EGP) (UL C 11, 14.1.2011, str. 1).

negotovostjo glede ocene enega ali več elementov njihovega dogovora o skupni nabavi v skladu s pravili EU o konkurenci¹³.

Udeleženci skupne nabave plina bodo morda potrebovali finančna jamstva, če katero od podjetij ne bi moglo plačati končnega pogodbenega zneska. Države članice ali drugi deležniki lahko podjetjem plinskega gospodarstva ali podjetjem, ki porabljajo plin, zagotovijo finančno podporo, vključno z jamstvi. V zakonodajnem predlogu je omenjena taka možnost finančne pomoči podjetjem, ki sodelujejo pri skupnih nabavah. V predlogu je poudarjeno, da mora biti morebitna taka podpora v skladu s pravili o državni pomoči.

Določitev načinov bolj usklajene skupne nabave plina je tudi v skladu s potjo razogljčenja, navedeno v zelenem dogovoru in pobudi REPowerEU. Področje uporabe energetske platforme vključuje tudi obnovljivi vodik.

Določbe, ki agenciji ACER omogočajo določitev referenčne vrednosti za UZP, prispevajo k preglednosti trga in posredno k znižanju veleprodajnih cen plina ter so zato skladne s politiko varstva konkurence EU.

PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Pravna podlaga

Pravna podlaga tega instrumenta je člen 122(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU). Ta člen se lahko uporablja le, ko gre za hude težave, in ga je treba uporabljati v duhu solidarnosti.

Trenutno pomanjkanje oskrbe s plinom iz Ruske federacije pomeni hudo težavo pri dobavi energentov v smislu člena 122. Voditelji in voditeljice EU ter Komisija so ugotovili, da so nujno potrebni začasni dodatni ukrepi za bolj usklajeno ukrepanje, da bi bili boljše pripravljeni na morebitne nadaljnje motnje v oskrbi s plinom v naslednjih dveh zimah.

Sedanji regulativni okvir za zanesljivost oskrbe s plinom, zlasti uredba o zanesljivosti oskrbe s plinom (Uredba (EU) 2017/1938), je bil zasnovan za obvladovanje kratkoročnih motenj v oskrbi in ne za daljšo prekinitev s strani našega glavnega dobavitelja. Zato so za zanesljivost oskrbe s plinom potrebna dodatna začasna orodja za izredne razmere, med drugim zato, da bi ne bi prihajalo do neupravičenih čezmejnih omejitev in da bi pri daljših motnjah v oskrbi s plinom preprečili večje učinke prelivanja, ki bi škodovali ustreznosti elektroenergetskega sistema. Podobno je bil pojem zaščitene odjemalcev zasnovan za kratka obdobja pomanjkanja, toda v primeru daljših motenj bi države članice morale imeti možnost, da omogočijo, da tudi zaščiteni odjemalci prispevajo k zmanjšanju povpraševanja z zmanjšanjem nenujne porabe.

Solidarnostne določbe iz Uredbe (EU) 2017/1938 o zanesljivosti oskrbe s plinom bi morali spremljati dvostransko sklenjeni solidarnostni sporazumi, v katerih bi bile določene pravne, tehnične in finančne podrobnosti za solidarnostno pomoč. Ta obvezna solidarnostna pomoč se zaradi pomanjkanja sporazumov ne izvaja, zato je treba dopolniti obstoječe določbe z vključitvijo privzetega solidarnostnega mehanizma, če ni dvostranskih dogovorov.

¹³ Obvestilo Komisije o neformalnih smernicah v zvezi z novimi ali nerešenimi vprašanji v posameznih zadevah glede členov 101 in 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije (neformalna navodila) (UL C xx).

Ukrepi v okviru instrumenta podjetjem v vseh državah članicah omogočajo, da se usklajeno pripravijo na morebitno nadaljnjo nezadostno oskrbo in učinkoviteje uporabljajo plinsko infrastrukturo. Pričakuje se, da bi lahko bila večina evropskih skladišč plina v zimskem obdobju izčrpana. Brez dobave iz Ruske federacije bi imele države članice lahko težave pri polnjenju skladišč do potrebne ravni. V teh razmerah je potrebno usklajevanje pri nabavi plina in vzpostavitev postopka skupne nabave, ki bi lahko omogočil skupno nabavo v praksi.

Skupna nabava pomaga podjetjem v vseh državah članicah zagotoviti bolj enakopraven dostop do novih ali dodatnih virov plina v nujnih primerih, ko je potrebna solidarnostna pomoč. V duhu solidarnosti bi lahko zmanjšala škodljiv učinek tekmovanja s ponudbami, ki bi povzročil rast cen, ter pomagala manjšim podjetjem izkoristiti ugodnejše nabavne pogoje na podlagi skupnega povpraševanja.

S pomočjo skupne nabave bi lahko države članice zmanjšale izzive pri polnjenju skladišč plina, ki izhajajo iz upada dobave plina iz Ruske federacije. To bi lahko npr. pripomoglo k usklajevanju nabav plina ob hkratnem ohranjanju cen na vzdržnih ravneh. Preko *ad hoc* usmerjevalnega odbora bi bilo možno tudi usklajevanje skupnega upravljanja polnjenja in skladiščenja za naslednjo sezono polnjenja. Skupna nabava bi zato lahko okrepila solidarnost EU pri nabavi in distribuciji plina. Skupna nabava bi bila lahko v duhu solidarnosti v pomoč zlasti tistim podjetjem, ki so prej kupovala plin samo ali predvsem od ruskih dobaviteljev.

Nujne razmere v celoti upravičujejo uporabo člena 122 PDEU za čimprejšnjo ustanovitev subjekta, in sicer s sklenitvijo pogodb o potrebnih storitvah z obstoječimi subjekti.

Ali bo skupna nabava plina uspela, bo odvisno od razpoložljivosti zmogljivosti terminalov za UZP in plinovodov. To je še toliko bolj pomembno v sedanjih okoliščinah, ko prezasedenost plinovodov in terminalov povzroča ozka grla pri oskrbi s plinom, tudi pri polnjenju skladišč. Z uporabo pravil o preglednosti in prodaja neizkoriščenih zmogljivosti terminalov za UZP in neizkoriščenih zmogljivosti plinovodov je mogoče karseda povečati razpoložljivo zmogljivost plinske infrastrukture. Odprta, učinkovitejša in nediskriminatorna uporaba infrastrukture povečuje čezmejni in notranji pretok plina ter je nujen pogoj, da UZP doseže odjemalce po vsej EU. Trenutno veljavna pravila ne zadostujejo, da bi to zagotovili. Pravila, ki omogočajo zmogljivosti terminalov za UZP in plinovodov, je treba vzpostaviti in jih čim prej začeti uporabljati.

Oceno cene UZP bi bilo treba objaviti vsak dan najpozneje dva tedna po začetku veljavnosti te uredbe, pri čemer bi bilo treba zagotoviti, da je od zimske sezone 2022/23 za udeležence na trgu na voljo objektivna referenčna cena. To oceno cene bi bilo treba najpozneje do 1. marca 2023 dopolniti z objavo referenčne vrednosti za UZP. Čeprav bi bilo treba trajno vzpostavitev takega orodja pozneje vključiti v celovitejšo revizijo pravnega okvira REMIT, je treba zaradi trenutnih kriznih razmer že zdaj nujno ukrepati, da bi začasno odpravili trenutne hude težave pri dobavi in natančnem določanju cen dobav UZP v Unijo, dokler ne bo mogoče sprejeti take revizije pravnega okvira REMIT. V tem smislu bi bilo treba predlog o referenčni vrednosti za UZP obravnavati kot začasen, da bi deloval kot premostitev do trajnejših ureditev, ki bodo predlagane po rednem zakonodajnem postopku.

Zato je utemeljeno, da je podlaga za predlagani instrument člen 122(1) PDEU.

Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Načrtovani ukrepi te pobude so povsem skladni z načelom subsidiarnosti. Zaradi obsega in znatnega učinka nadaljnjih zmanjšanj dobave plina s strani Ruske federacije je potrebno

ukrepanje na ravni EU. Potreben je usklajen pristop s skupnimi nabavami v regionalnim in širšem okviru ter učinkovitejša uporaba terminalov za UZP, skladišč plina in plinovodov, da bi čim bolj zmanjšali tveganje morebitnih večjih motenj med to in naslednjo zimo, ko bodo morale države članice in njihova podjetja iskati nadomestilo za ruske dobave. To je mogoče učinkovito urediti na ravni EU namesto na nacionalni ravni.

Usklajen pristop na ravni EU je potreben tudi glede ukrepov za zanesljivost oskrbe, vključno z ukrepi za zmanjšanje povpraševanja. Tako usklajevanje je ključno, da bi državam članicam zagotovili možnost, da se učinkovito in pravočasno odzovejo na prošnje za solidarnostno pomoč. Države članice bodo sicer še naprej imele možnost za sklepanje dvostranskih sporazumov o solidarnostni pomoči, vendar bodo do sklenitve takih dogovorov veljala privzeta pravila, tako da bodo lahko vse države članice EU izkoristile solidarnostno pomoč. Tako zagotavljanja dvostranske solidarnostne pomoči ne bo oviralo pomanjkanje upravnih in finančnih dogovorov med državami članicami, hkrati pa bo državam članicam omogočeno, da standardna pravila dopolnijo s pogoji, doseženimi s pogajanjem.

Ker gre za krizo v oskrbi s plinom s čezmejni učinki, kakršne doslej še ni bilo, in zaradi ravni povezanosti notranjega energetskega trga EU je ukrepanje na ravni Unije upravičeno, saj države članice tveganja hudih gospodarskih težav, ki bi bile posledica povišanj cen ali znatnih motenj v oskrbi, ne morejo zadovoljivo in usklajeno reševati same.

V tem predlogu je določen končni rezultat, ki ga je treba doseči, in sicer razširitev solidarnostne zaščite in določitev privzetih pravil solidarnostne pomoči, hkrati pa daje državam članicam avtonomijo pri izbiri najučinkovitejših sredstev za izpolnjevanje teh obveznosti in sklepanju dvostranskih dogovorov o solidarnostnih ukrepih. Določbe v zvezi z zmanjšanjem povpraševanja ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe, saj organom v državah članicah prepuščajo odločanje o prihrankih zaradi nenujne porabe zaščitene odjemalcev, če to ne vpliva na ranljive odjemalce.

Poudariti velja, da sedanji predlog predvideva, da bodo zasebna podjetja ostala stranke pogodb o dobavi plina, sklenjenih v okviru skupne nabave. Niti Unija niti Komisija ne bosta sklepali pogodb o dobavi plina kot stranki.

Zaradi njegovega obsega in učinkov se lahko ta ukrep lažje izvede na ravni Unije, zato lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji.

Tudi referenčne vrednosti na ravni EU za transakcije z UZP ni mogoče določiti na ravni držav članic, temveč jo je lažje doseči na ravni Unije. Predhodne izkušnje z referenčno vrednostjo TTF, ki je povezana s trgovalnim vozliščem v eni sami državi članici, kažejo, da lahko sistem decentraliziranih referenčnih vrednosti udeležencem na trgu daje nepopolne informacije in povzroči višje cene.

Sorazmernost

Pobuda je skladna z načelom sorazmernosti. Ukrep politike je sorazmeren z razsežnostjo in naravo opredeljenih težav ter doseganjem zastavljenih ciljev.

Glede na geopolitične razmere brez primere ter veliko grožnjo za državljane in gospodarstvo EU je jasno, da je potrebno usklajeno ukrepanje. Ukrepi iz predloga ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje njihovih ciljev, in so sorazmerni s temi cilji. Predvsem v največji možni meri temeljijo na obstoječih pristopih, kot so obstoječe ureditve notranjega trga plina.

Sedanji predlog konkretnije predvideva, da bi združevanje povpraševanja in skupna nabava plina potekala prostovoljno, z le omejeno izjemo glede obveznega sodelovanja pri združevanju povpraševanja za namene polnjenja skladišč plina. Zasebna podjetja bodo še naprej stranke pogodb o dobavi plina, sklenjenih v okviru skupne nabave.

Zemeljski plin, ki prihaja preko vstopnih točk iz Ruske federacije, je izključen iz sodelovanja v mehanizmu, saj bi bila njegova vključitev v nasprotju s ciljem predlagane uredbe, katere namen je zagotoviti vire, ki so alternativa ruski oskrbi. Poleg tega so podjetja, ki so pod nadzorom ruske vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe, ali podjetja, ki so pod nadzorom katere koli druge fizične ali pravne osebe, navedene v sankcijah Unije na podlagi člena 215 PDEU, izključena iz sodelovanja pri skupni nabavi in sodelovanja pri skupni nabavi, ki jo izvaja izvajalec storitev.

Ukrepi, ki jih bodo lahko sprejele države članice za zmanjšanje nenujne porabe zaščitениh odjemalcev, bi morali biti potrebni in sorazmerni, zlasti v primerih razglašene krize v skladu s členom 11(1) in členom 12 Uredbe (EU) 2017/1938 ali pripravljenosti Unije v skladu z Uredbo (EU) 2022/1369. Kljub uporabi ukrepov za zmanjšanje nenujne porabe bodo odjemalci še naprej zaščiteni pred odklopom. Ti ukrepi poleg tega ne smejo omejevati potrebne zaščite ranljivih odjemalcev, katerih trenutna poraba bi se morala šteti nujno.

Z razširitvijo solidarnostne pomoči na kritične plinske elektrarne se udeležencem na trgu nalagajo omejitve, ki so potrebne za zagotovitev zanesljivosti oskrbe s plinom v razmerah zmanjšane oskrbe s plinom in povečanega povpraševanja po njem v zimskih mesecih. Temeljijo na obstoječih ukrepih iz uredb (EU) 2022/1369 in (EU) 2017/1938, njihov namen pa je povečati učinkovitost navedenih ukrepov v sedanjih okoliščinah.

Obveznost udeležencev na trgu, da agenciji ACER zagotovijo informacije o transakcijah z UZP, je potrebna in sorazmerna, da bi agenciji ACER omogočili določitev referenčne vrednosti za UZP; usklajena je z obstoječimi obveznostmi udeležencev na trgu v okviru REMIT, agencija ACER pa bo občutljive poslovne informacije obravnavala kot zaupne.

Ukrep za omejitev nestanovitnosti cen znotraj dneva določa zahteve za mesta trgovanja in trgovce, ki so potrebne, da bi energetskim podjetjem omogočili nadaljnje sodelovanje na trgih plina in električne energije ter izpolnjevanje njihovih potreb po varovanju pred tveganji, s tem pa zagotavlja zanesljivo oskrba z energijo za končne odjemalce.

Izbira instrumenta

Glede na razsežnost energetske krize in obseg njenih socialnih, gospodarskih in finančnih posledic Komisija meni, da je primerno ukrepati z uredbo, ki ima splošno področje uporabe in se lahko začne takoj neposredno uporabljati. To bi privedlo do hitrega, enotnega in vseevropskega mehanizma sodelovanja.

REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

Posvetovanja z deležniki

Zaradi politične občutljivosti predloga in nujnosti priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, ni bilo mogoče izvesti posvetovanja z deležniki.

Temeljne pravice

Ni ugotovljenega negativnega učinka na temeljne pravice. Ukrepi v okviru te pobude ne bodo vplivali na pravice odjemalcev, ki so določeni kot zaščiteni v skladu z Uredbo (EU) 2017/1938, vključno z vsemi gospodinjskimi odjemalci. Ukrepi za zmanjšanje porabe so usmerjeni le v nebitne vrste uporabe in ne bodo povzročili odklopa gospodinjskih odjemalcev ali zmanjšane varstva najbolj ranljivih odjemalcev. Izključitev podjetij iz držav, za katere veljajo sankcije, ki jih je naložila EU, iz skupne nabave se bo uporabljala samo, dokler bodo take sankcije veljale. Pobuda bo omogočila zmanjšanje tveganj, povezanih s pomanjkanjem plina, ki bi sicer pomembno vplivalo na gospodarstvo in družbo. Obveznost udeležencev na trgu, da agenciji ACER zagotovijo informacije o transakcijah z UZP, je potrebna in sorazmerna, da bi agenciji ACER omogočili določitev referenčne vrednosti za UZP; usklajena je z obstoječimi obveznostmi udeležencev na trgu v okviru REMIT, agencija ACER pa bo občutljive poslovne informacije obravnavala kot zaupne.

PRORAČUNSKE POSLEDICE

Proračunske posledice so omejene na potrebo, da bi preko pogodb o storitvah ali drugih pobud, ki jih neposredno upravlja Komisija, financirali vzpostavitev mehanizma s strani izvajalca storitev, ki bo upravljal združevanje povpraševanja za skupno nabavo. Toda niti Komisija niti izvajalec storitev, ki bo vodil skupno nabavo, ne bosta nabavljala plina v imenu udeleženi podjetij. Ta podjetja bodo sklenila pogodbe o nakupu z dobavitelji, izbranimi preko nabavnega mehanizma. Več podrobnosti je na voljo v oceni finančnih posledic.

Proračunski vpliv na proračun EU, povezan s tem predlogom, zadeva tudi človeške vire in druge upravne odhodke Generalnega direktorata (GD) Evropske komisije za energijo in agencije ACER.

Predlog določa razširjeno strukturo zanesljivosti oskrbe s plinom z novimi obveznostmi za države članice in ustrezno okrepljeno vlogo GD za energijo na številnih področjih, in sicer pri:

- splošnem upravljanju in izvajanju Uredbe (3 EPDČ);
- pripravi in izvajanju predloga o ukrepu Sveta, ki določa mehanizem za dodeljevanje plinskih zmogljivosti za oskrbo držav članic, za katere so bile razglašene izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije; upravljanju in izvajanju predloga, vključno z vključitvijo skupine za krizno upravljanje (2 EPDČ);
- delu za zasnovo uvedbe konzorcija za nabavo plina, ki bo skladna s konkurenčnim pravom, kar bo zahtevalo potrebne izmenjave z industrijo (2 EPDČ);
- oceni prošenj držav članic za pravice, povezane z večjimi kritičnimi količinami plina (1 EPDČ);
- nadaljnjem ukrepanju v zvezi s prošnjami za solidarnost; olajšanju izvajanja solidarnostnih sporazumov (1 EPDČ);
- upravni pomoči (1 EPDČ).
- V predlogu so določene tudi nove naloge agencije ACER v zvezi z zbiranjem podatkov o transakcijah z UZP za namene določitve referenčne vrednosti za UZP (5 EPDČ).

DRUGI ELEMENTI

Ni relevantno.

Predlog

UREDBA SVETA

Krepitev solidarnosti z boljšim usklajevanjem nabav plina, čezmejno izmenjavo plina in zanesljivimi referenčnimi vrednostmi za cene

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122(1) Pogodbe

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vojaška agresija Ruske federacije proti Ukrajini in rekordno zmanjšanje dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije državam članicam ogrožata zanesljivost oskrbe Unije in njenih držav članic. Hkrati sta izsiljevanje z oskrbo s plinom in manipulacija trgov s strani Ruske federacije z namernimi motnjami pretoka plina povzročila strmo zviševanje cen energije v Uniji, kar škodi gospodarstvu v Uniji in resno ogroža zanesljivost oskrbe.
- (2) To zahteva odločen in usklajen odziv Unije, da se njeni državljani in gospodarstvo zaščitijo pred previsokimi in manipuliranimi tržnimi cenami ter da se zagotovi čezmejni pretok plina vsem odjemalcem v stiski, tudi v primeru pomanjkanja plina. Za zmanjšanje odvisnosti od dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije in znižanje pretiranih cen je ključnega pomena boljše usklajevanje nabav plina od zunanjih dobaviteljev.
- (3) Sveta lahko na podlagi člena 122(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije na predlog Komisije in v duhu solidarnosti med državami članicami odloči o ukrepih, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, zlasti ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi proizvodi, zlasti na področju energetike. Visoko tveganje popolne ustavitve dobave ruskega plina in izjemno povišanje cen energije, ki ogroža gospodarstvo Unije, pomenita take hude težave.
- (4) Komisija je v svojem sporočilu REPowerEU napovedala, da bo skupaj z državami članicami vzpostavila platformo EU za nakup energije¹⁴, ki bo omogočala skupno nabavo plina, utekočinjenega zemeljskega plina in vodika. To napoved je Evropski svet potrdil 30. in 31. maja 2022. Komisija je v okviru načrta REPowerEU predstavila tudi strategijo za zunanje sodelovanje EU na področju energije¹⁵, v kateri je pojasnjeno, kako EU podpira globalen prehod na čisto in pravično energijo za zagotovitev trajnostne, zanesljive in cenovno dostopne energije, vključno z diverzifikacijo oskrbe EU z energijo, zlasti na podlagi pogajanj o političnih zavezah z obstoječimi ali novimi dobavitelji plina za povečanje dobave plina v Evropo.

¹⁴ COM(2022) 108 final.

¹⁵ JOIN(2022) 23 final.

- (5) Platforma EU za nakup energije ima lahko ključno vlogo pri iskanju vzajemno koristnih partnerstev, ki prispevajo k zanesljivosti oskrbe in vodijo k nižjim uvoznim cenam plina, kupljenega od tretjih držav, pri čemer se v celoti izkoristi kolektivna moč Unije. V ta namen je bistvenega pomena okrepljeno mednarodno sodelovanje z dobavitelji plina (tako prek plinovodov kot UZP) in dobavitelji zelenega vodika v prihodnosti. Precej intenzivnejše usklajevanje z državami članicami in med njimi v odnosu do tretjih držav prek platforme EU za nakup energije bi zlasti zagotovilo, da bi imela kolektivna moč Unije večji učinek.
- (6) Glede na to, da se hude težave pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe nadaljujejo, bi morala skupna nabava podjetjem v državah članicah in pogodbenicah Energetske skupnosti zagotoviti enakopravnejši dostop do novih ali dodatnih virov plina ter nižje cene, kot bi sicer veljale za podjetja, ki kupujejo plin preko izvajalca storitev, kar bi koristilo končnim odjemalcem.
- (7) Skupna nabava bi lahko vodila k ugodnejši obravnavi ali podpori oskrbe s plini iz obnovljivih virov, kot sta biometan in vodik, če jih je mogoče varno vbrizgati v plinski sistem, in oskrbe s plinom, ki bi se sicer izpuščal ali sežigal. Če v nobeni zadevni jurisdikciji ni formalnih pravnih zahtev, se podjetja, ki sklepajo pogodbe v skladu s to uredbo, spodbuja k uporabi standarda partnerstva za metan na področju nafte in plina 2.0 za merjenje emisij metana vzdolž dobavne verige v Evropsko unijo, poročanje o njih in njihovo preverjanje.
- (8) Pri skupni nabavi v skladu s to uredbo gre za dvostopenjski postopek. Najprej bi podjetja plinskega gospodarstva ali podjetja, ki porabljajo plin in imajo sedež v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti, združila svoje povpraševanje po plinu preko izvajalca storitev, ki bi ga najela Komisija. Na ta način bi lahko dobavitelji plina pripravili ponudbe na podlagi velikih združenih količin in ne na podlagi številnih manjših ponudb kupcem, ki bi k njim pristopili posamično. V drugem koraku bi lahko podjetja plinskega gospodarstva ali podjetja, ki porabljajo plin, s sedežem v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti posamično ali usklajeno z drugimi sklenejo pogodbe o nabavi plina z dobavitelji ali proizvajalci zemeljskega plina, ki lahko zadostijo združenemu povpraševanju.
- (9) Glede na to, da se hude težave pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe nadaljujejo, bi morala skupna nabava podjetjem v državah članicah zagotoviti bolj enakopraven dostop do novih ali dodatnih virov plina ter pomagati zagotoviti nižje cene, kot bi jih sicer imela podjetja, ki kupujejo plin preko izvajalca storitev, in sicer v korist končnih odjemalcev. V predlogu uredbe o notranjih trgih plinov iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika¹⁶, ki ga je podala Komisija, je že omenjena možnost zelo omejene oblike skupne nabave plina za namene izravnave. Vendar predlog izhaja iz časa pred vojaško agresijo Ruske federacije proti Ukrajini; poleg tega predlog ne vsebuje podrobnega koncepta, temveč se nanaša le na zelo specifične potrebe operaterjev prenosnih sistemov po izravnalni energiji. Ker je potrebna takojšnja in veliko celovitejša rešitev problema manjkajočih struktur za usklajeno nabavo plina, je primerno predlagati začasno hitro rešitev.
- (10) Skupna nabava bi tako lahko okrepila solidarnost Unije pri nabavi in distribuciji plina. V duhu solidarnosti naj bi skupna nabava podpirala zlasti tista podjetja, ki so pred tem kupovala plin samo ali predvsem od ruskih dobaviteljev, tako da bi jim pomagala

¹⁶ Glej člen 64 predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o notranjih trgih plinov iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika (prenovitev) (COM(2021) 804 final).

zagotoviti dobavo od alternativnih dobaviteljev zemeljskega plina pod ugodnimi pogoji zahvaljujoč javnemu razpisu za združeno povpraševanje.

- (11) Javni razpis za združeno povpraševanje po plinu s strani izvajalca storitev naj bi prispeval k napolnitvi skladišč plina v trenutnih izrednih razmerah, če bi se večina evropskih skladišč plina po prihajajoči zimi izčrpala. Poleg tega naj bi prispeval k bolj usklajeni nabavi plina v duhu solidarnosti.
- (12) Sedanji predlog temelji na členu 122 PDEU, saj je treba hitro in začasno vzpostaviti skupno nabavo. Tako bi lahko hitro določili izvajalca storitev, kar bi omogočilo združevanje povpraševanja. Izvajalec storitev, ki bi ga najela Komisija, bi opravljal le nekatere osnovne funkcije, postopek, ki bi ga organiziral, pa bi imel le obvezne elemente v zvezi s sodelovanjem pri združevanju povpraševanja, vendar še ne bi vključeval obveznega usklajevanja pogodbenih pogojev ali obveznosti predložitve zavezujočih ponudb za nabavo plina prek njega.
- (13) Od podjetij plinskega gospodarstva ali podjetij, ki porabljajo plin, se ne bi smelo zahtevati, da plin kupujejo preko izvajalca storitev, tako da sklenejo pogodbe o dobavi plina ali memorandume o soglasju z dobavitelji ali proizvajalci plina, ki so zadostili združenemu povpraševanju. Vendar je zelo zaželeno, da podjetja plinskega gospodarstva ali podjetja, ki porabljajo plin, preučijo oblike sodelovanja, ki bodo združljive s konkurenčnim pravom, in uporabijo izvajalca storitev, da se v celoti izkoristijo prednosti skupne nabave. Zato bi se lahko med izvajalcem storitev in udeleženi podjetji razvil mehanizem, ki bi določal glavne pogoje, pod katerimi se udeležena podjetja zavežejo k nabavi plina, ki ustreza združenemu povpraševanju.
- (14) Pomembno je, da imajo Komisija in države članice jasen pregled načrtovanih in podpisanih pogodb o dobavi plina po vsej Uniji, da lahko ocenijo, ali se cilji glede zanesljivosti oskrbe in energetske solidarnosti uresničujejo. Zato bi morala podjetja Komisijo obvestiti o načrtovanih velikih nabavah plina nad 5TWh. Komisija bi morala ustreznim državam članicam izdati priporočila, v katerih bi opozorila na morebitne negativne učinke načrtovanih nabav na skupne nabave, zanesljivost oskrbe, notranji trg ali energetske solidarnost.
- (15) Države članice bi morale Komisiji pomagati pri ocenjevanju, ali zadevne nabave plina povečujejo zanesljivost oskrbe v Uniji in so skladne z načelom energetske solidarnosti. Zato bi bilo treba ustanoviti *ad hoc* usmerjevalni odbor, ki bi ga sestavljali predstavniki držav članic in Komisije in bi pomagal pri usklajevanju.
- (16) Postopek združevanja povpraševanja za namene skupne nabave bi moral izvesti ustrezeni izvajalec storitev. Zato bi morala Komisija s postopkom javnega naročanja¹⁷ najeti izvajalca storitev, ki lahko razvije ustrezno orodje IT in organizira postopek združevanja povpraševanja. Za kritje operativnih stroškov bi se od udeležencev skupne nabave lahko pobirale pristojbine.
- (17) Združevanje povpraševanja in nabave zemeljskega plina sta zapletena procesa, pri katerih je treba upoštevati različne elemente, ki se ne nanašajo le na cene, temveč tudi na količine, točke dobave in druge parametre. Zato bi moral imeti izbrani izvajalec storitev potrebne izkušnje z upravljanjem in združevanjem nabav zemeljskega plina ali

¹⁷ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

povezanimi storitvami na ravni EU. Poleg tega sta združevanje povpraševanja in nabave zemeljskega plina ključna elementa za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom v Uniji.

- (18) Skupna nabava ima lahko različne oblike. Izvaja se lahko prek razpisov ali dražb, ki jih organizira izvajalec storitev; ta združuje povpraševanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki porabljajo plin, da bi ga uskladil s ponodbami dobaviteljev ali proizvajalcev zemeljskega plina, pri čemer uporablja orodja IT za skupno nabavo.
- (19) Eden od ciljev združevanja povpraševanja in skupne nabave je zmanjšati tveganje nepotrebnega povišanja cen, do katerega prihaja, ker se podjetja potegujejo za isto tranšo dobave plina. Ali se vse koristi skupne nabave prenesejo na končne odjemalce, pa je v končni fazi odvisno od odločitev samih podjetij. Velika podjetja bi bilo treba omejiti, tudi če lahko prodajajo plin po višjih cenah. Podjetja, ki imajo koristi od nižjih cen zaradi skupnih nabav plina, bi morala te koristi prenesti na odjemalce. Pomemben pokazatelj uspeha skupne nabave je prenos cen naprej, saj je to bistvenega pomena za odjemalce.
- (20) Vsi ukrepi, sprejeti na podlagi predlagane uredbe, morajo biti skladni z omejevalnimi ukrepi Unije, določenimi na podlagi člena 215 PDEU. Zlasti bi bilo treba podjetja, ki so pod nadzorom ruske vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe, ali podjetja, za katera veljajo omejevalni ukrepi (sankcije) Unije na podlagi člena 215 PDEU ali ki so v lasti ali pod nadzorom katere koli druge fizične ali pravne osebe, subjekta ali organa, za katerega veljajo taki omejevalni ukrepi, izključiti iz sodelovanja pri skupni nabavi in organizacije postopka skupne nabave. Navedeni omejevalni ukrepi so bili sprejeti za doseganje ciljev skupne zunanje in varnostne politike Unije, zlasti cilja ohranjanja miru, preprečevanja konfliktov ter krepitev mednarodne varnosti in varnosti Unije, v skladu z načeli Ustanovne listine Združenih narodov. To ne posega v prihodnje sankcije, sprejete proti Rusiji ali drugim državam.
- (21) Zemeljski plin iz Ruske federacije, ki vstopa v države članice ali pogodbenice Energetske skupnosti prek vstopnih točk iz Ruske federacije, ne bi smel biti del skupne nabave. To je v skladu s ciljem predlagane uredbe, tj. zagotavljanjem alternativnih virov za dobavo iz Rusije.
- (22) Udeleženci skupne nabave plina bodo morda potrebovali finančna jamstva, če katero od podjetij ne bi moglo plačati končnega pogodbenega zneska. Države članice ali drugi deležniki lahko udeležencem skupne nabave zagotovijo finančno podporo, vključno z jamstvi. Zagotavljanje finančne pomoči bi moralo potekati v skladu s pravili o državni pomoči, po potrebi vključno z začasnim okvirom za krizne razmere.
- (23) Polnjenje skladišč plina je bistveno za zagotovitev zanesljivosti oskrbe v Uniji. Zaradi upada dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije se države članice morda soočajo z izzivi pri polnjenju skladišč za zagotovitev zanesljivosti oskrbe s plinom za zimo 2023/2024, kot je določeno v Uredbi (EU) 2022/1032¹⁸. Izkoriščanje možnosti za združevanje povpraševanja, ki jo ima izvajalec storitev, bi lahko državam članicam pomagalo zmanjšati te izzive; v mejah konkurenčnega prava bi lahko zlasti podprlo usklajeno upravljanje polnjenja in skladiščenja za naslednjo sezono polnjenja, s čimer bi se izognili prekomernim cenovnim konicam, ki jih med drugim povzroča neusklajeno polnjenje skladišč.

¹⁸ Uredba (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

- (24) Da bo skupna nabava prispevala k polnjenju skladišč plina v skladu z vmesnimi cilji iz Uredbe (EU) 2022/1032, bi morale države članice sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da podjetja plinskega gospodarstva pod njihovo jurisdikcijo uporabljajo postopek, ki ga organizira izvajalec storitev, kot enega od možnih načinov za doseganje ciljev napolnjenosti.
- (25) Uredba (EU) 2022/1032 določa, da morajo države članice svoja skladišča napolniti do 90 % do novembra 2023. Ta cilj je višji od cilja za november 2022 (80 %). Skupna nabava bi lahko državam članicam pomagala doseči ta novi cilj. Pri tem bi morale države članice od domačih podjetij zahtevati, da prek izvajalca storitev združijo povpraševanje z dovolj velikimi količinami plina, da se zmanjša tveganje, da skladišč ne bo mogoče napolniti. Države članice bi morale zahtevati, da njihova podjetja v proces združevanja povpraševanja vključijo količine, ki ustrezajo cilju vsaj 15-odstotne napolnjenosti njihovih skladišč (približno 13,5 milijarde kubičnih metrov za celotno EU) za naslednje leto. Države članice brez podzemnih skladišč na svojem ozemlju bi morale sodelovati v procesu združevanja povpraševanja s količinami, ki so enakovredne njihovim obveznostim porazdelitve bremena.
- (26) Za učinkovito uporabo mehanizma skupne nabave in za sklenitev sporazumov o dobavi plina z dobavitelji, ki izvajalcu storitev oddajo ponudbo za plin, lahko podjetja ob upoštevanju meja prava Unije usklajujejo pogoje nabave, kot so količina, cena plina, točke dobave in roki. Vendar bi morala podjetja plinskega gospodarstva, ki sodelujejo v konzorciju za nabavo plina, v skladu s členom 101 PDEU zagotoviti, da so neposredno ali posredno izmenjane informacije omejene na to, kar je nujno potrebno za doseg zastavljenega cilja. Poleg tega bodo določbe o preglednosti in upravljanju v tej uredbi zagotovile, da pogodbe nakupnega konzorcija ne bodo ogrožale zanesljivosti oskrbe ali energetske solidarnosti, zlasti kadar so države članice neposredno ali posredno vključene v postopek nabave.
- (27) Čeprav se lahko ustanovi več kot en konzorcij za nabavo plina, bi bila najučinkovitejša možnost, da se oblikuje en sam konzorcij, ki bi vključeval čim več podjetij, ki bi združila povpraševanje prek izvajalca storitev, in bi bil zasnovan tako, da bi bil združljiv s konkurenčnim pravom EU. Poleg tega bi združitev moči v enem samem konzorciju za nabavo plina prinesla boljši pogajalski položaj Unije in omogočila ugodne pogoje, ki bi jih bilo težko doseči, če bi manjša podjetja Unije delovala sama ali če bi ukrepali bolj razdrobljeno.
- (28) Ustanovitev in delovanje konzorcijev za nabavo plina v skladu s to uredbo sta v skladu s pravili Unije o konkurenci, kot se uporabljajo glede na trenutne izredne tržne razmere. Komisija je navedla, da je pripravljena pomagati podjetjem pri oblikovanju takega konzorcija za nabavo plina in v skladu s členom 10 Uredbe št. 1/2003 izdati odločbo o neuporabi členov 101 in 102 PDEU, če bodo vključeni ustrezni zaščitni ukrepi in se bodo upoštevali. Komisija je tudi izrazila pripravljenost, da zagotovi neformalne smernice, če se podjetja, ki sodelujejo v drugih konzorcijih, soočajo z negotovostjo glede ocene enega ali več elementov njihovega dogovora o skupni nabavi v skladu s pravili EU o konkurenci¹⁹.
- (30) V skladu z načelom sorazmernosti ukrepi v zvezi z združevanjem povpraševanja in skupno nabavo ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseg njihovega cilja, saj se bodo izvajali prostovoljno, z le omejeno izjemo glede obveznega sodelovanja pri

¹⁹ Obvestilo Komisije o neformalnih smernicah v zvezi z novimi ali nerešenimi vprašanji v posameznih zadevah glede členov 101 in 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije (neformalna navodila) (UL C xx).

združevanju povpraševanja za namene polnjenja skladišč plina, zasebna podjetja pa bodo ostala stranke pogodb o dobavi plina, sklenjenih v okviru skupne nabave.

- (31) Da bi optimizirali absorpcijsko zmogljivost terminalov za UZP v EU in uporabo skladišč, sta potrebna večja preglednost in organiziran trg, ki bo olajšal sekundarno trgovanje z zmogljivostmi skladišč za plin in zmogljivostmi obratov za UZP, podobno kot za prenos plina po plinovodih. To je zlasti pomembno v času izrednih razmer in prehoda od pretoka plina iz plinovodov iz Ruske federacije na utekočinjeni zemeljski plin. Predlog Komisije za revizijo uredbe o plinu iz svežnja za razogljičenje trga vodika in plina²⁰ vsebuje določbe v zvezi s tem v členih 10 in 31. Prednostna uporaba teh določb v okviru odziva na krizo je ključnega pomena za pregledno in učinkovitejšo izkoriščanje terminalov za utekočinjeni zemeljski plin in skladišč za plin.
- (32) V zvezi z dolgoročnimi rezervacijami zmogljivosti za prenos plina veljavna pravila upravljanja prezasedenosti določajo postopke „uporabi ali izgubi“. Vendar so ti postopki počasni (trajajo vsaj šest mesecev, preden pokažejo učinek) in zahtevajo zapletene upravne postopke nacionalnih regulativnih organov. Zato bi bilo treba ta pravila okrepiti in poenostaviti, da se operaterjem plinskih sistemov zagotovijo orodja za hitro odzivanje na spremembe v pretoku plina in obravnavanje morebitnih prezasedenosti. Nova pravila utegnejo zlasti pospešiti trženje neuporabljenih dolgoročnih zmogljivosti, ki bi sicer ostale neizkoriščene, kar pomeni učinkovitejšo uporabo plinovodov.
- (33) Operaterji prenosnih sistemov bi morali analizirati razpoložljive informacije o uporabi prenosnega omrežja s strani uporabnikov omrežja in ugotoviti, ali je pogodbeno zagotovljena zmogljivost premalo izkoriščena. Takšno premajhno izkoriščenost bi lahko opredelili kot položaj, ko uporabnik omrežja v zadnjih 30 dneh uporabi ali na trgu ponudi manj kot povprečno 80 % rezervirane zagotovljene zmogljivosti. V primeru premajhne izkoriščenosti bi moral operater prenosnega sistema objaviti razpoložljivo zmogljivost za naslednjo mesečno dražbo in jo nato prodati na dražbi.
- (34) Neizzvana in neupravičena invazija Ruske federacije na Ukrajino je povzročila velike negotovosti in motnje na evropskih trgih zemeljskega plina. Zato so se na teh trgih v zadnjih mesecih negotovost glede oskrbe in posledična tržna pričakovanja pretvorili v izjemno visoke in nestanovitne cene zemeljskega plina. To je povzročilo dodaten pritisk na tržne udeležence in ogrozilo nemoteno delovanje energijskih trgov Unije.
- (35) Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta²¹ določa pravila za zagotovitev pravilnega delovanja mest trgovanja, na katerih se trguje tudi z izvedenimi finančnimi instrumenti na blago, povezano z energijo. Navedena direktiva določa, da morajo države članice zahtevati, da ima regulirani trg vzpostavljene mehanizme za zagotavljanje poštenega in pravilnega delovanja finančnih trgov. Vendar pa ti mehanizmi niso namenjeni omejitvi gibanja cen znotraj dneva in niso preprečili primerov izjemne nestanovitnosti na trgih izvedenih finančnih instrumentov v zvezi s plinom in električno energijo.

²⁰ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika (COM(2021) 803 final); Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o notranjih trgih plinov iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika (prenovitev) (COM(2021) 804 final).

²¹ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

- (36) Glede na težave, s katerimi se srečujejo tržni udeleženci na mestih trgovanja, na katerih se trguje z izvedenimi finančnimi instrumenti na blago, povezano z energijo, in glede na nujnost zagotavljanja, da trgi izvedenih finančnih instrumentov na področju energije še naprej izpolnjujejo svojo vlogo pri zavarovanju pred tveganji v realnem gospodarstvu, je primerno od mest trgovanja, na katerih se trguje z izvedenimi finančnimi instrumenti na blago, povezano z energijo, zahtevati, da vzpostavijo začasne mehanizme obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, da bi učinkoviteje zaznali prekomerna gibanja cen. Da se zagotovi, da se mehanizem uporablja za najbolj likvidne pogodbe, in da se preprečijo nenamerne motnje na trgih manj likvidnih izvedenih finančnih instrumentov, bi se moral mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva uporabljati samo za izvedene finančne instrumente, povezane z energijo, z najkrajšim rokom dospelosti.
- (37) Mesta trgovanja, ki ponujajo izvedene finančne instrumente z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, pogosto omogočajo sodelovanje različnih energetske podjetij iz vseh držav članic. Ta energetska podjetja se močno zanašajo na izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na takih mestih trgovanja, da bi zagotovila ključno oskrbo s plinom in električno energijo po vsej Uniji. Prekomerna gibanja cen na mestih trgovanja z blagom zato vplivajo na delovanje energetske podjetij po vsej Uniji in imajo nazadnje negativne učinke tudi na končne odjemalce. Zato bi bilo treba v duhu solidarnosti med državami članicami uskladiti izvajanje in uporabo mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, da bi zagotovili, da bi operaterji, ki so bistveni za zanesljivost oskrbe z energijo v vseh državah članicah, uživali ugodnosti zaščitnih ukrepov pred velikimi cenovnimi gibanji, ki škodujejo nadaljnjemu poslovanju njihovih podjetij in posledično končnim odjemalcem.
- (38) Mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva bi moral preprečiti prekomerna gibanja cen znotraj trgovalnega dne. Mehanizem bi moral temeljiti na tržni ceni, opaženi v rednih časovnih presledkih. Glede na veliko raznolikost instrumentov na trgih izvedenih finančnih instrumentov na področju energije in posebnosti mest trgovanja, povezanih s takimi instrumenti, bi bilo treba mehanizme obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva prilagoditi posebnostim teh instrumentov in trgov. Zato bi morala mesta trgovanja določiti cenovne meje ob upoštevanju posebnosti vsakega izvedenega finančnega instrumenta z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, profila likvidnosti trga za tak izvedeni finančni instrument in njegovega profila nestanovitnosti.
- (39) Mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva bi moral dopolnjevati vse statične ali dinamične sisteme prekinitve trgovanja, ki so jih mesta trgovanja že vzpostavila v skladu z Direktivo 2014/65/EU pred začetkom veljavnosti te uredbe.
- (40) Za zagotovitev preglednosti delovanja mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva bi morala mesta trgovanja, ki ta mehanizem izvajajo, objaviti opis njegovih splošnih značilnosti. Vendar se zaradi zaščite poštenega in urejenega trgovanja od njih ne bi smelo zahtevati, da objavijo vse tehnične parametre mehanizma, ki ga vzpostavijo.
- (41) Da bi zagotovili enotne pogoje za izvajanje mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva in nemoteno delovanje mest trgovanja, ki ponujajo trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za določitev pogojev izvajanja mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, vključno z določitvijo pogostosti podaljšanja cenovnih mej ali ukrepov, ki jih je treba sprejeti, če

trgovanje prestopi te cenovne meje. Komisija bi morala imeti možnost, da upošteva posebnosti vsakega izvedenega finančnega instrumenta na blago, povezano z energijo, profil likvidnosti trga takega izvedenega finančnega instrumenta in njegov profil nestanovitnosti.

- (42) Da bi mestom trgovanja zagotovili dovolj časa za zanesljivo izvajanje mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, kot je določen v tej uredbi, bi morali imeti za njegovo vzpostavitev čas do 31. januarja 2023. Da bodo mesta trgovanja sposobna hitro obravnavati prekomerna gibanja cen, še preden se ta mehanizem vzpostavi, bi morala imeti vzpostavljen predhodni mehanizem, ki lahko na splošno doseže isti cilj kot mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva.
- (43) Obveznosti in omejitve, ki jih ta ukrep nalaga mestom trgovanja in trgovcem, ne presegajo tistega, kar je potrebno, da se energetskim podjetjem omogoči nadaljnje sodelovanje na trgih plina in električne energije ter izpolnjevanje njihovih potreb po zavarovanju pred tveganji, s čimer se prispeva k zanesljivosti oskrbe z energijo za končne odjemalce.
- (44) Za zagotovitev učinkovite uporabe mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva bi morali pristojni organi nadzorovati njegovo izvajanje s strani mest trgovanja in o tem redno poročati Evropski agenciji za vrednostne papirje in trge (ESMA). Da se bo mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva dosledno izvajal, bi morali pristojni organi zagotoviti tudi, da so razlike pri izvajanju mehanizma na mestih trgovanja ustrezno utemeljene.
- (45) Za odpravo morebitnih razlik pri uporabi mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva med državami članicami in na podlagi poročil, ki jih predložijo pristojni organi, bi moral ESMA usklajevati ukrepe pristojnih organov držav članic in dokumentirati morebitne razlike, ugotovljene pri tem, kako mesta trgovanja izvajajo mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva v različnih jurisdikcijah v Uniji.
- (46) Glede na neprecedenčno zmanjšanje dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije in še vedno prisotno tveganje nadaljnjih nenadnih motenj v oskrbi bo morala Unija nujno diverzificirati oskrbo s plinom. Vendar se trg UZP za Evropo še vedno razvija in težko je oceniti točnost cen, ki prevladujejo na tem trgu. Za pridobitev natančne, objektivne in zanesljive ocene cene za dobavo UZP v Unijo bi morala Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) zbrati vse podatke o trgu UZP, ki so potrebni za dnevna ocenjevanja cen UZP.
- (47) Takšna ocenjevanja bi morala temeljiti na vseh transakcijah v zvezi z dobavo UZP v Unijo. ACER bi bilo treba pooblastiti za zbiranje teh tržnih podatkov od vseh udeležencev, ki se ukvarjajo z dobavo UZP v Unijo. Vsi taki udeleženci bi morali biti obvezani, da ACER vse svoje podatke o trgu UZP sporočijo čim bolj v realnem času, in sicer po sklenitvi transakcije ali predložitvi ponudbe za sklenitev transakcije. Ocene cen ACER bi morale zajemati najbolj popoln nabor podatkov, vključno s transakcijskimi cenami, od 1. marca 2023 pa tudi ponudbene in prodajne cene za dobavo UZP v Unijo. Dnevna objava teh objektivnih ocen cen in razpona, ugotovljenega v primerjavi z drugimi referenčnimi cenami na trgu, v obliki referenčne vrednosti UZP, bo omogočila, da tržni udeleženci to oceno prostovoljno uporabijo kot referenčno ceno v svojih pogodbah in transakcijah. Ko bosta ocena cen UZP in referenčna vrednost UZP določeni, bi lahko postali tudi referenčna obrestna mera za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih, ki se uporabljajo za zavarovanje cene

UZP ali razlike v ceni med UZP in drugimi plini. Zaradi nujnosti ukrepa bi bilo treba oceno cen UZP prvič objaviti najpozneje dva tedna po začetku veljavnosti te uredbe.

- (48) Sedanja pooblastila, prenesena na ACER z Uredbo (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ter Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1348/2014 o izvajanju člena 8(2) in člena 8(6) Uredbe (EU) št. 1227/2011 (v nadaljnjem besedilu skupaj: REMIT), ne zadostujejo za oblikovanje popolnega in celovitega nabora podatkov za vse dobave UZP v Unijo. Vendar je tak celovit in popoln nabor podatkov za dnevno oceno cen potreben, da lahko Unija v duhu solidarnosti upravlja svoje politike javnega naročanja za mednarodni uvoz UZP, zlasti v trenutnih kriznih razmerah. Potrebni so tudi ustrezni podatki in informacije o pogodbah o UZP, da se zagotovi spremljanje gibanja cen ter opravi nadzor in zagotavljanje kakovosti podatkov. Ta *ad hoc* instrument bi moral ACER omogočiti, da zbere vse tržne podatke, ki so potrebni za pripravo celovite in reprezentativne ocene cene dobav UZP v Unijo.
- (49) Čeprav bi bilo treba dnevno oceno cen UZP in stalno referenčno vrednost UZP pozneje vključiti v celovitejšo revizijo pravnega okvira REMIT, je treba zaradi trenutnih kriznih razmer že zdaj nujno ukrepati, da bi začasno odpravili trenutne hude težave pri dobavi in natančnem določanju cen dobav UZP v Unijo, dokler se taka revizija pravnega okvira REMIT ne sprejme v skladu z rednim zakonodajnim postopkom.
- (50) Da bi se takoj povečala preglednost cen in varnost načrtovanja na uvoznem trgu UZP, bi bilo treba določiti, da bi moral zadevni nabor podatkov vključevati informacije o ceni in količini opravljenih transakcij z UZP, cenah in količinah nakupnih in prodajnih ponudb, ki se nanašajo na dobavo UZP v Unijo, ter po potrebi cenovno formulo v dolgoročni pogodbi, iz katere izhaja cena.
- (51) Vsi tržni udeleženci, za katere velja obveznost poročanja, bi morali biti opredeljeni kot tisti, ki se ukvarjajo z nakupom ali prodajo tovara UZP, namenjenega za dobavo v Unijo. Za te udeležence na trgu UZP bi morale veljati obveznosti in prepovedi, ki v skladu z uredbo REMIT veljajo za tržne udeležence.
- (52) ACER bi moral imeti v sodelovanju s Komisijo širok mandat za opredelitev kakovosti in vsebine podatkov o trgu, ki jih zbira, da bi lahko pripravil dnevno oceno cene za dobavo UZP v Unijo. Prav tako bi moral imeti široko diskrecijsko pravico pri izbiri prednostnega protokola za prenos. Da bi dosegli najvišjo možno kakovost podatkov o trgu, ki jih je treba sporočati, bi bilo treba ACER pooblastiti, da določi vse parametre podatkov o trgu, ki mu bi jih bilo treba sporočati. Ti parametri bi morali med drugim vključevati referenčne enote, v katerih se sporočajo podatki o ceni, referenčne enote, v katerih se sporočajo podatki o količini, terminske roke transakcije ali predtransakcijske ponudbe ter protokole prenosa, ki jih je treba uporabiti za posredovanje zahtevanih podatkov ACER.
- (53) ACER bi moral določiti tudi metodologijo, ki jo uporablja za zagotavljanje dnevne ocene cene UZP in referenčne vrednosti UZP, pa tudi postopek za redni pregled te metodologije.
- (54) Ocena cen, objavljena v skladu s to uredbo, naj bi državam članicam in drugim tržnim udeležencem zagotovila večjo preglednost glede prevladujoče cene uvoza UZP v Evropo. Večja preglednost cen pa naj bi omogočila, da bi države članice in zasebni subjekti s sedežem v Uniji delovali bolj informirano in usklajeno pri nabavi UZP na svetovnih trgih, zlasti pri uporabi izvajalca storitev. Večja usklajenost pri nabavi UZP naj bi preprečila, da bi države članice medsebojno tekmovalle s ponudbami ali ponujale

cene, ki niso v skladu s prevladujočo tržno ceno. Zato so ocene cen in razponi referenčnih vrednosti, objavljeni v skladu s to uredbo, ključni za večjo solidarnost med državami članicami pri nabavi UZP ob omejenih zalogah.

- (55) Obveznost udeležencev na trgu, da ACER zagotovijo informacije o transakcijah z UZP, je potrebna in sorazmerna, da lahko ACER določi referenčno vrednost UZP, zlasti ker je skladna z obstoječimi obveznostmi udeležencev na trgu v okviru REMIT, poleg tega bo ACER ohranil zaupnost občutljivih poslovnih informacij.
- (56) Instrument TTF (Title Transfer Facility) je virtualna lokacija za določanje cen na Nizozemskem, ki zaradi visoke likvidnosti pogosto služi kot posredniški strežnik za določanje cen za evropski trg plina, kar vpliva na pogodbe in operacije zavarovanja pred tveganji po vsej EU. Pod posebnimi pogoji in po izvedbi drugih ukrepov v zvezi s cenami plina bo morda potreben ciljno usmerjen nujni poseg v promptne cene TTF. Svet bi moral na predlog Komisije sprejeti ukrep v obliki sklepa za vzpostavitev dinamičnega tržnega popravnega mehanizma za transakcije z zemeljskim plinom na promptnem trgu TTF. Najvišja določena cena mora zagotavljati zanesljivost oskrbe Unije z zemeljskim plinom in pretakanje zemeljskega plina znotraj EU ter upoštevati vpliv cen plina na cene električne energije. Da ne bo vplivala na pretakanje zemeljskega plina znotraj EU, ki bi moral še naprej priti tja, kjer je najbolj potreben, so lahko druga vozlišča Unije za trgovanje s plinom prek dinamičnega cenovnega pasu vezana na popravljeno promptno ceno TTF. Pri odločanju o predlogih za uvedbo popravnega mehanizma za vozlišča za trgovanje s plinom v Uniji bi bilo treba upoštevati druge možnosti, kot so regulativni posegi v mehanizem določanja cen, ki se uporablja v pogodbah o nabavi plina.
- (57) Unija je privlačen trg za mednarodne dobavitelje plina in velja za zanesljivo partnerico pri trgovanju z energijo. Preden se izvedejo morebitni tržni posegi, ki vplivajo na uvoz, bi morale biti ukrepanje osredotočeno na sodelovanje z mednarodnimi partnerji in na dogovorjene pristope za omejitev morebitnih tveganj.
- (58) Ker so možne večje motnje v oskrbi s plinom in nezadostna oskrba s plinom, bi morala biti Unija pripravljena na hitro uporabo različnih solidarnostnih mehanizmov za ublažitev izrednih razmer. Svet bi morali imeti v teh izrednih okoliščinah možnost, da na predlog Komisije odloči o učinkovitem mehanizmu za dodeljevanje plina, vključno s pravili o določanju cen, ki bi bil državam članicam na voljo v primeru izrednih razmer na regionalni ravni ali ravni Unije.
- (59) Uredba (EU) 2017/1938 državam članicam že omogoča, da v izrednih razmerah dajo prednost oskrbi nekaterih kritičnih plinskih elektrarn, saj so te elektrarne pomembne za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in preprečevanje neravnovesij v omrežju. Kritične plinske elektrarne in z njimi povezane letne količine plina lahko pomembno vplivajo na količine plina, ki so na voljo za solidarnostno pomoč v izrednih razmerah. Države članice bi morale imeti torej začasno možnost, da zahtevajo nujne solidarnostne ukrepe, če ne morejo zagotoviti kritičnih količin plina, potrebnih za zagotovitev nadaljnje proizvodnje električne energije v kritičnih plinskih elektrarnah. Iz istega razloga bi morale imeti države članice, ki zagotovijo solidarnostno pomoč, pravico, da poskrbijo, da delovanje njihovih kritičnih plinskih elektrarn ni ogroženo pri zagotavljanju solidarnostne pomoči drugi državi članici.
- (60) Pri aktiviranju solidarnostnega mehanizma bi morale biti dovoljeno zaprositi samo za količine plina, potrebne za elektrarne, ki so jih države članice opredelile kot kritične za evropsko ustreznost elektroenergetskega sistema. Določiti bi bilo treba zgornjo mejo kritičnih količin plina, ki so potrebne v vsaki državi članici za ohranitev zanesljivosti

oskrbe. Metodologija, uporabljena v poročilu napovedi ENTSO-E za zimo, nudi podlago za določitev tovrstnih mejnih vrednosti. Države članice bi morale imeti možnost, da v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih presežejo zgornjo mejo iz te uredbe.

- (61) Omejitve, ki se s tem ukrepom nalagajo udeležencem na trgu, so potrebne za zagotovitev zanesljivosti oskrbe s plinom v razmerah zmanjšane oskrbe s plinom in povečanega povpraševanja po njem v zimskih mesecih. Temeljijo na obstoječih ukrepih iz uredb (EU) 2022/1369 in (EU) 2017/1938, njihov namen pa je povečati učinkovitost navedenih ukrepov v sedanjih okoliščinah.
- (62) Nekateri odjemalci, vključno z gospodinjstvi in odjemalci, ki zagotavljajo osnovne socialne storitve, so posebej izpostavljeni negativnim posledicam motenj v oskrbi s plinom. Zato je bil z Uredbo (EU) 2017/1938 uveden solidarnostni mehanizem med državami članicami za ublažitev učinkov hudih izrednih razmer v Uniji in zagotovitev pretoka plina do solidarnostno zaščitene odjemalcev. Vendar se lahko v nekaterih primerih tudi uporaba plina s strani zaščitene odjemalcev šteje za nenujno; zmanjšanje te vrste uporabe, ki očitno presega to, kar je potrebno, ne bi ogrozilo ciljev iz Uredbe (EU) 2017/1938, zlasti ker bi lahko primanjkovanje plina, ki je bil porabljen za nujne namene, povzročilo veliko škodo v drugih zasebnih ali komercialnih sektorjih. Zato bi morale imeti države članice možnost, da prihranke plina dosežejo tudi z zmanjšanjem nujne porabe s strani zaščitene odjemalcev v posebnih okoliščinah. Vendar bi morali biti morebitni ukrepi za zmanjšanje, ki jih sprejmejo države članice, strogo omejeni na nujno porabo in nikakor ne bi smeli zmanjšati osnovne uporabe s strani zaščitene odjemalcev ali omejiti njihove zmožnosti za ustrezno ogrevanje njihovih domov.
- (63) Države članice in njihovi pristojni organi bi morali sami določati veljavne ukrepe za zmanjšanje porabe in dejavnosti, ki ustrezajo nujni porabi, kot so ogrevanje na prostem, ogrevanje stanovanjskih bazenov in drugih dopolnilnih stanovanjskih objektov. S tem, ko bi lahko države članice omejevale nujno porabo, bi morale imeti možnost, da poostrijo zaščitne ukrepe in zagotovijo, da se plin dobavlja drugim bistvenim sektorjem, storitvam in industrijam in se omogoči njihovo nadaljnje obratovanje med krizo.
- (64) Vsak ukrep za zmanjšanje nujne porabe zaščitene odjemalcev bi moral biti potreben in sorazmeren, zlasti v primerih razglašene krize v skladu s členom 11(1) in členom 12 Uredbe (EU) 2017/1938 ali pripravljenosti na ravni Unije v skladu z Uredbo (EU) 2022/1369. Kljub uporabi ukrepov za zmanjšanje nujne porabe bi morali biti odjemalci še naprej zaščiteni pred odklopom. Države članice bi morale tudi zagotoviti, da ti ukrepi ne omejujejo potrebne zaščite ranljivih odjemalcev, katerih trenutna poraba bi se morala šteti za nujno.
- (65) Države članice in Unija bi morale zagotoviti pretok plina na notranjem trgu v izrednih razmerah. To pomeni, da ukrepi, sprejeti na nacionalni ravni, ne bi smeli povzročati težav v zvezi z zanesljivostjo oskrbe v drugi državi članici, dostop do čezmejne infrastrukture pa bi moral biti vedno varen in tehnično izvedljiv. Sedanji zakonodajni okvir ne določa postopka za učinkovito reševanje sporov med državama članicama o ukrepih, ki negativno vplivajo na čezmejne tokove. Ker so plinska in električna omrežja EU medsebojno povezana, bi to lahko povzročilo resne težave v zvezi z zanesljivostjo oskrbe in tudi oslabilo enotnost Unije v odnosu do tretjih držav. Zato bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastilo, da oceni sprejete nacionalne ukrepe in po potrebi posreduje v razumnem roku. V ta namen bi morala imeti Komisija možnost, da

zahteva njihovo spremembo, če ugotovi, da ogrožajo zanesljivost oskrbe s plinom drugih držav članic ali Unije. Glede na izjemno naravo sedanje energetske krize bi bilo treba odločitev Komisije nemudoma spoštovati, saj bi lahko bila sicer oskrba Unije s plinom ovirana. Zato bi bilo treba za obdobje uporabe te uredbe ustaviti postopke usklajevanja, da se zagotovi delovanje notranjega trga.

- (66) Načelo energetske solidarnosti je splošno načelo prava Unije²² in se uporablja za vse države članice, ne le za sosednje. Poleg tega je za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom v duhu solidarnosti pomembna učinkovita uporaba obstoječe infrastrukture, vključno s čezmejnimi prenosnimi zmogljivostmi, podzemnimi skladišči plina in objekti za UZP. V času motenj v oskrbi s plinom na nacionalni in regionalni ravni ali ravni Unije ter ob nezanemarljivem prehodu s plina iz plinovoda na UZP bi morale imeti države članice poleg možnosti oskrbe iz sosednjih plinovodov tudi možnost oskrbe iz držav, ki razpolagajo z objektom za UZP. Nekatere države članice bi lahko drugim državam članicam zagotovile solidarnostno pomoč, tudi če niso neposredno povezane prek plinovoda ali tretje države ali drugih držav članic. Zato je primerno obveznost zagotavljanja solidarnostne pomoči razširiti na države članice, ki niso povezane z objekti za UZP.
- (67) Pri uveljavljanju načela energetske solidarnosti je bil z Uredbo (EU) 2017/1938 uveden solidarnostni mehanizem, namenjen krepitvi sodelovanja in zaupanja med državami članicami v primeru hude krize. Države članice se morajo pri sprejemanju ukrepov, potrebnih za izvajanje solidarnostnega mehanizma, v okviru dvostranskih dogovorov v skladu s členom 13(10) navedene uredbe dogovoriti o več tehničnih, pravnih in finančnih vprašanjih.
- (68) Kljub pravni obveznosti sklenitve dvostranskih solidarnostnih sporazumov do 1. decembra 2018 pa je bilo dokončanih le nekaj tovrstnih dogovorov, kar ogroža izvajanje pravne obveznosti zagotavljanja solidarnostne podpore v izrednih razmerah. Predlog uredbe o notranjem trgu obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika, ki ga je Komisija podala decembra 2020, je vključeval prvi model za predlogo solidarnostnega sporazuma²³. Ker pa je bila ta predloga oblikovana pred neizzvano agresijo Rusije proti Ukrajini, je glede na sedanje razmere izjemnega pomanjkanja plina in skokovitega porasta cen ter nujno potrebo po uvedbi začasnih privzetih pravil že za prihajajočo zimo primerno vzpostaviti začasen okvir privzetih pravil za zagotavljanje potrebnih solidarnostnih ukrepov v skladu s členom 13(1) in (2) Uredbe (EU) 2017/1938, ki bodo učinkoviti in hitro izvedljivi, ne bodo odvisni od dolgih dvostranskih pogajanj in bodo prilagojeni sedanjim razmeram previsokih cen in zelo nestanovitnih cen plina.
- (69) Solidarnost bi bilo treba načeloma zagotavljati na podlagi pravičnega nadomestila, ki bi ga neposredno plačala država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, ali njeni pooblaščen subjekti. Nadomestilo bi moralo kriti ceno plina, vse dejanske/morebitne stroške skladiščenja, čezmejni transport in s tem povezane stroške. Nadomestilo bi moralo biti pravično tako za države članice prosilke kot tudi za države članice, ki zagotovijo solidarnostno pomoč.
- (70) Cene in redne konične cene so v sedanji krizi precej višje, kot so bile predvidene v stanju morebitne krize v oskrbi v času sprejetja uredbe o zanesljivosti oskrbe. Zato bi

²² Sodba Sodišča z dne 15. julija 2021, Nemčija proti Poljski, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

²³ Gl. člen 64 Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o notranjem trgu obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika (prenovitev) (COM(2021) 804 final).

bilo treba pri določanju zneska nadomestila za države članice, ki zagotovijo solidarnostno pomoč, upoštevati nestanovitnost cen, ki zaradi sedanje plinske krize trenutno vlada na trgu plina. Z vidika solidarnosti bi bilo problematično, če bi se kot osnova za privzeto ceno solidarnostnega ukrepa uporabila nihajoča tržna cena, poleg tega bi bilo treba preprečiti, da bi izjemne tržne razmere narekivale ceno. Cena plina bi morala odražati povprečno ceno na trgu države članice, ki zagotovi solidarnostno pomoč, v določenem obdobju. Če se upošteva povprečna tržna cena v 30-dnevnem obdobju pred vložitvijo prošnje, nadomestilo še vedno temelji na „tržni ceni“, ki je določena v Priporočilu Komisije (EU) 2018/177 z dne 2. februarja 2018. Povprečna tržna cena je bolj neodvisna od nestanovitnosti in zelo visokih promptnih cen v kriznih razmerah ter kot taka omejuje morebitne neprimerne spodbude. Če bi za podlago za nadomestilo uporabili zelo visoke krizne promptne tržne cene, bi bila ogrožena solidarnostna razsežnost. Države članice, ki bodo zagotovile pomoč, bodo še vedno prejele pravično nadomestilo, saj bo največji del plina izhajal iz dolgoročnih pogodb in skladišč in je bil nabavljen po cenah, nižjih od kriznih promptnih tržnih cen.

- (71) Kot je poudarjeno v Priporočilu Komisije (EU) 2018/177 z dne 2. februarja 2018, se lahko stroški odškodnine za zmanjšanje dobave industriji vključijo v nadomestilo le, če niso upoštevani v ceni plina, ki jo mora plačati država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč. Država članica prosilka ne bi smela dvakrat plačati nadomestila za iste stroške. Ob upoštevanju izjemnih okoliščin, ko so cene plina tako visoke kot še nikoli doslej, država članica, ki prejme solidarnostno pomoč, ne bi smela biti samodejno obvezana kriti druge stroške, na primer odškodnine ali stroške sodnih postopkov, do katerih pride v državi članici, ki zagotovi solidarnostno pomoč.
- (72) Vendar države članice ohranjajo možnost, da se dvostransko dogovorijo o dodatnem nadomestilu za kritje drugih stroškov, kot so stroški, ki nastanejo zaradi obveznosti plačila nadomestila v državi članici, ki zagotovi solidarnostno pomoč, vključno z odškodninami za zmanjšanje dobave industriji. Nadomestilo lahko vključuje te stroške, če nacionalni pravni okvir določa, da je treba poleg cene plina plačati odškodnino za zmanjšanje dobave industriji, vključno z nadomestilom za gospodarsko škodo.
- (73) Država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, lahko sproži solidarnostno pomoč kot zadnje sredstvo le, kadar trg ne zagotavlja potrebne količine plina, vključno s količinami, ki jih prostovoljno ponudijo nezaščiteni odjemalci, za zadovoljitev povpraševanja solidarnostno zaščitene odjemalcev. Dodatni pogoj je, da so bili izvedeni ukrepi iz načrta za izredne razmere države članice, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, vključno s prisilnim omejevanjem oskrbe do ravni solidarnostno zaščitene odjemalcev.
- (74) Nujnost in posledice morebitne aktivacije solidarnostnega mehanizma zahtevajo tesno sodelovanje med udeleženi državami članicami, Komisijo in pristojnimi kriznimi upravitelji, ki jih imenujejo države članice v skladu s členom 10(1)(g) Uredbe (EU) 2017/1938. Zato bi bilo treba prošnjo pravočasno sporočiti vsem stranem, vsebovati pa bi morala minimalni sklop elementov, da se bodo lahko države članice, ki zagotovijo solidarnostno pomoč, nemudoma odzvale. Odgovor držav članic, ki zagotovijo solidarnostno pomoč, bi moral vključevati informacije o količini plina, ki ga lahko dobavijo državi članici, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, vključno s količinami, ki jih lahko sprostijo, če se uporabijo netržni ukrepi. Države članice lahko sklenejo dodatne tehnične in usklajevalne dogovore, da se olajša pravočasen odziv na solidarnostno prošnjo. Države članice in njihovi pristojni organi bi morali pri

zagotavljanju solidarnostne pomoči zagotoviti operativno varnost in zanesljivost omrežja.

- (75) Omogočiti bi bilo treba, da država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, prejme solidarnostno pomoč iz več držav članic. Privzeti solidarnostni mehanizem bi moral biti na voljo le, če država članica, ki zagotovi solidarnostno pomoč, z državo članico, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, nima sklenjenega dvostranskega dogovora. Če imata državi članici sklenjen dvostranski dogovor, bi moral ta dogovor prevladati in se uporabljati med njima.
- (76) Komisija bi morala imeti možnost spremljati uporabo privzetega solidarnostnega mehanizma in po potrebi olajšati izpolnjevanje prošenj za solidarnostno pomoč. V ta namen bi morala Komisija zagotoviti interaktivno platformo, ki bi služila kot predloga in omogočala neprekinjeno vlaganje solidarnostnih prošenj v realnem času in njihovo povezovanje z ustreznimi razpoložljivimi količinami.
- (77) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije.
- (78) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči same in je potrebno sodelovanje na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I – PREDMET UREJANJA IN OPREDELITVE POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba določa pravila za pospešeno vzpostavitev instrumenta, ki omogoča skupno združevanje povpraševanja in nabavo plina s strani podjetij s sedežem v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti, rezervacije in platformo za preglednost za UZP in skladišča plina ter pravila o obvladovanju prezasedenosti v plinskih prenosnih omrežjih;

uvaja tudi mehanizme za zaščito državljanov in gospodarstva pred previsokimi cenami, in sicer s priložnostno referenčno vrednostjo za cene utekočinjenega zemeljskega plina, ki jo bo razvila Evropska agencija za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER), začasni mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva za ekstremna gibanja cen in razvoj popravnega mehanizma za trg za borze plina;

določa pravila za razglasitev izrednih razmer v zvezi s plinom za pravično čezmejno distribucijo plina, zagotavljanje plina za najbolj kritične odjemalce in zagotavljanje čezmejnih solidarnostnih ukrepov.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „podjetje plinskega gospodarstva“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od naslednjih dejavnosti: pridobivanje, prenos, distribucija, dobava, nabava ali skladiščenje zemeljskega plina, vključno z UZP, in je odgovorna za komercialne, tehnične in/ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev;
- (1) „objekt za UZP“ pomeni terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, ali uvoz, raztovarjanje in ponovno uplinjanje UZP ter vključuje sistemske storitve in prehodna skladišča, ki so potrebni za postopek ponovnega uplinjanja in nato za dovajanje plina v prenosni sistem, vendar ne vključuje delov terminala za UZP, ki se uporabljajo za skladiščenje;
- (2) „skladišče plina“ pomeni objekt za skladiščenje zemeljskega plina, ki ga ima v lasti in/ali upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno z deli objektov za UZP, ki se uporabljajo za skladiščenje, razen delov, ki so namenjeni dejavnostim pridobivanja, in razen objektov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
- (3) „izvajalec storitev“ pomeni podjetje s sedežem v Uniji, pri katerem je Komisija na podlagi postopka javnega naročanja v skladu z Uredbo (EU) 2018/1046 naročila organizacijo skupne nabave in izpolnjevanje nalog iz člena 7;
- (4) „informacijsko orodje za skupno nabavo“ pomeni orodje IT, s katerim podjetje, s katerim je Komisija sklenila pogodbo, deluje kot izvajalec storitev, tako da združuje povpraševanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki porabljajo plin, ter pridobiva ponudbe dobaviteljev ali proizvajalcev zemeljskega plina, ki ustrezajo navedenemu združenemu povpraševanju;
- (5) „ACER“ pomeni Evropsko agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev, ustanovljeno z Uredbo (EU) 2019/942;
- (6) „trgovanje z UZP“ pomeni nakupne ponudbe, prodajne ponudbe ali transakcije za nabavo ali prodajo UZP:
 - (a) ki določajo dobavo v Uniji ali
 - (b) ki imajo za posledico dobavo v Uniji ali
 - (c) v katerem ena od strank UZP ponovno uplini na terminalu v Uniji;
- (7) „podatki o trgu UZP“ pomeni evidence nakupnih ponudb, prodajnih ponudb ali transakcij za trgovanje z UZP z ustreznimi informacijami, kot je določeno v členu 21(1);
- (8) „udeleženec na trgu UZP“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki se ukvarja s trgovanjem z UZP, ne glede na njen kraj pridobitve pravne osebnosti ali stalnega prebivališča;
- (9) „ocena cene UZP“ pomeni določitev dnevne referenčne cene za trgovanje z UZP v skladu z metodologijo, ki jo določi ACER;
- (10) „referenčna vrednost UZP“ za namene te uredbe pomeni določitev razmika med dnevno oceno cene UZP in dnevno poravnalno ceno za terminske pogodbe za najbližji mesec na TTF, ki jo ICE brezplačno da na voljo vsakomur v poročilu ob koncu dneva na svoji spletni strani;
- (11) „mesto trgovanja“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) „regulirani trg“, kot je opredeljen v točki 21 člena 4(1) Direktive 2014/65/EU;

- (b) „večstranski sistem trgovanja“, kot je opredeljen v točki 22 člena 4(1) Direktive 2014/65/EU;
- (c) „organizirani sistem trgovanja“, kot je opredeljen v točki 23 člena 4(1) Direktive 2014/65/EU;
- (12) „izvedeni finančni instrument z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo“ pomeni izvedeni finančni instrument na blago, kot je opredeljen v členu 2(1)(30) Uredbe (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴, s katerim se trguje na mestu trgovanja, katerega osnova je električna energija ali plin in katerega datum dospelja je najbližji med izvedenimi finančnimi instrumenti z enomesečno zapadlostjo, s katerimi se trguje na danem mestu trgovanja;
- (13) „pristojni organ“ pomeni pristojni organ, kot je opredeljen v točki 26 člena 2(1) Direktive 2014/65/EU;
- (14) „kritična količina plina za proizvodnjo električne energije“ pomeni največjo porabo plina, ki je potrebna v elektroenergetskem sektorju za zagotovitev zadostnosti v najslabšem primeru, simuliranem v zimski oceni zadostnosti v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2019/941 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije;
- (15) „zaščiteni odjemalec“ pomeni zaščitenega odjemalca, kot je opredeljen v točki 5 člena 2 Uredbe (EU) 2017/1938;
- (16) „solidarnostno zaščiteni odjemalec“ pomeni solidarnostno zaščitenega odjemalca, kot je opredeljen v točki 6 člena 2 Uredbe (EU) št. 2017/1938.

POGLAVJE II – BOLJŠE USKLAJEVANJE NABAVE PLINA

Oddelek 1

Usklajevanje nabave plina v Uniji

Člen 3

Preglednost in izmenjava informacij

- (1) Podjetja plinskega gospodarstva ali podjetja, ki porabljajo plin, s sedežem v EU oziroma organi ali regulirani subjekti držav članic, ki nameravajo začeti pogajanja s proizvajalci ali dobavitelji zemeljskega plina o nakupu, trgovanju ali dobavi plina v količini nad 5 TWh, obvestijo Komisijo o svoji nameri za sklenitev pogodbe o dobavi plina ali memoranduma o soglasju, preden sklenejo takšno pogodbo ali memorandum o soglasju v skladu s tem členom.
- (2) Podjetja plinskega gospodarstva ali podjetja, ki porabljajo plin, s sedežem v EU oziroma organi ali regulirani subjekti držav članic vsaj šest tednov pred sklenitvijo pravno zavezujoče pogodbe ali memoranduma o soglasju iz odstavka 1 obvestijo Komisijo o identiteti pogodbenega partnerja ali partnerjev, ustreznih količinah, ustreznih datumih in, kadar je ustrezno, o izvajalcu storitev, ki organizira take nakupe v imenu države članice.
- (3) Če Komisija meni, da bi načrtovane nabave plina s strani podjetij plinskega gospodarstva ali podjetij, ki porabljajo plin, s sedežem v EU oziroma organov ali reguliranih subjektov držav članic lahko negativno vplivale na delovanje skupne

²⁴ Uredba (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 173, 12.6.2014, str. 84).

nabave, notranji trg, zanesljivost oskrbe ali energetska solidarnost, lahko Komisija zadevnim državam članicam izda priporočilo, naj sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev takšnega negativnega učinka.

- (4) Komisija pred izdajo kakršnega koli priporočila iz odstavka 3 obvesti *ad hoc* usmerjevalni odbor iz člena 4.
- (5) Pri predložitvi informacij Komisiji v skladu z odstavkoma 1 in 2 lahko subjekti, ki posredujejo informacije, navedejo, ali je treba kateri koli del poslovnih ali drugih informacij, katerih razkritje bi lahko škodovalo dejavnostim udeleženih strani, obravnavati kot zaupen in ali se lahko predložene informacije posredujejo drugim državam članicam.
- (6) Zahteve po zaupnosti v skladu s tem členom ne omejujejo dostopa Komisije do zaupnih informacij. Komisija zagotovi, da je dostop do njih strogo omejen le na službe Komisije, za katere je nujno, da jih imajo na voljo. Predstavniki Komisije z občutljivimi informacijami ravnaajo zaupno.
- (7) Brez poseganja v člen 346 PDEU se zaupne informacije izmenjujejo s Komisijo in drugimi ustreznimi organi le tedaj, ko je taka izmenjava potrebna za uporabo te uredbe. Izmenjava informacij je omejena na obseg, ki je ustrezen in sorazmeren glede na namen te izmenjave. Pri taki izmenjavi informacij se ohranja zaupnost navedenih informacij ter ščitijo varnost in poslovni interesi subjektov, ki spadajo na področje uporabe te uredbe. Instrument zbranih informacij ne uporablja za noben drug namen kot za izvajanje pogodbe.
- (8) Vsi strežniki in informacije morajo biti fizično nameščeni in shranjeni na ozemlju Unije.

Člen 4

***Ad hoc* usmerjevalni odbor**

- (1) Ustanovi se *ad hoc* usmerjevalni odbor za lažje usklajevanje združevanja povpraševanja in skupne nabave.
- (2) *Ad hoc* usmerjevalni odbor ustanovi Komisija v šestih tednih po začetku veljavnosti te uredbe; sestavljajo ga po en predstavnik vsake države članice in predstavnik Komisije. Predstavniki pogodbenic Energetske skupnosti lahko na povabilo Komisije sodelujejo v razpravah usmerjevalnega odbora o vseh zadevah v skupnem interesu. *Ad hoc* usmerjevalnemu odboru predseduje Komisija.
- (3) *Ad hoc* usmerjevalni odbor sprejme svoj poslovnik s kvalificirano večino v enem mesecu od začetka uporabe te uredbe.
- (4) *Ad hoc* usmerjevalni odbor pomaga pri oceni informacij, predloženih Komisiji v skladu s členom 3, zlasti glede tega, ali zadevne nabave plina povečujejo zanesljivost oskrbe v Uniji in so skladne z načelom energetske solidarnosti. Kjer je ustrezno, *ad hoc* usmerjevalni odbor upošteva pozitivne učinke sodelovanja podjetij pri skupni nabavi, ki jo organizira izvajalec storitev, na zanesljivost oskrbe v Uniji in energetska solidarnost.

Oddelek 2

Skupni razpisi in združevanje povpraševanja

Člen 5

Začasna pogodba o opravljanju storitev z izvajalcem storitev

- (1) Komisija po postopku javnega naročanja v skladu z Uredbo (EU) 2018/1046 sklene pogodbo o opravljanju storitev s subjektom s sedežem v EU, ki nastopa kot izvajalec storitev za izpolnjevanje nalog iz člena 7.
- (2) Pogodba o opravljanju storitev z izbranim izvajalcem storitev določa lastništvo informacij, ki jih pridobi izvajalec storitev, in možnost prenosa teh informacij Komisiji ob prenehanju ali izteku veljavnosti pogodbe o opravljanju storitev.
- (3) Komisija v pogodbi o opravljanju storitev opredeli praktične vidike delovanja izvajalca storitev, vključno z uporabo informacijskega orodja za skupno nabavo, varnostnimi ukrepi, valuto ali valutami, plačilnim režimom in obveznostmi.
- (4) V pogodbi o opravljanju storitev, sklenjeni z izvajalcem storitev, si Komisija pridržuje pravico, da ga spremlja in revidira. V ta namen ima Komisija popoln dostop do informacij, ki jih hrani izvajalec storitev.
- (5) Komisija lahko od izvajalca storitev zahteva, da predloži vse potrebne informacije, potrebne za izpolnjevanje nalog iz člena 7, in Komisiji omogoči preverjanje, ali podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki porabljajo plin, izpolnjujejo obveznosti iz člena 6b Uredbe (EU) 2017/1938.

Člen 6

Merila za izbiro izvajalca storitev

- (1) Izvajalca storitev izbere Komisija na podlagi naslednjih meril za upravičenost:
 - (a) izvajalec storitev ima sedež in posluje na ozemlju države članice;
 - (b) izvajalec storitev ni:
 - (i) predmet omejitev na podlagi omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 215 PDEU, zlasti omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih zaradi dejavnosti Rusije, ki povzročajo destabilizacijo razmer v Ukrajini, ali v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine;
 - (ii) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, za katere veljajo taki omejevalni ukrepi Unije ali ne deluje v njihovem imenu ali po njihovih navodilih ali
 - (iii) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom Ruske federacije ali njene vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe ali subjekta ali organa s sedežem v Rusiji ali ne deluje v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.
- (2) Brez poseganja v druge obveznosti glede potrebne skrbnosti se vzpostavijo pogodbene obveznosti, s katerimi se zagotovi, da izvajalec storitev neposredno ali posredno ne daje na voljo ali v korist sredstev ali gospodarskih virov fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom, ki so:
 - (a) predmet omejitev na podlagi omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 215 PDEU, zlasti omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih zaradi

dejavnosti Rusije, ki povzročajo destabilizacijo razmer v Ukrajini, ali v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine;

- (b) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, za katere veljajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih ali
 - (c) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom Ruske federacije ali njene vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe ali subjekta ali organa s sedežem v Rusiji ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.
- (3) Izvajalec storitev ne sme biti del vertikalno integriranega podjetja, dejavnega na področju pridobivanja ali dobave zemeljskega plina v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti.
- (4) Komisija določi merila za izbor in dodelitev, pri čemer med drugim upošteva naslednja merila, ki jih je treba določiti v javnem razpisu:
- (a) obseg izkušenj pri pripravi in izvajanju razpisnih ali dražbenih postopkov za zemeljski plin ali z njimi povezanih storitev, na primer storitev prenosa, z uporabo namenskih informacijskih orodij;
 - (b) obseg izkušenj pri prilagajanju razpisnih ali dražbenih postopkov različnim potrebam, kot sta geografska osredotočenost ali časovni raspored;
 - (c) obseg izkušenj pri razvoju orodij informacijske tehnologije za združevanje povpraševanja več udeležencev in njegovega usklajevanja s ponudbo;
 - (d) kakovost varnosti informacijskega sistema, zlasti v smislu varstva podatkov in internetne varnosti ter
 - (e) Sposobnost identifikacije in akreditacije udeležencev, tako v smislu pravne osebnosti kot tudi finančne sposobnosti.

Člen 7

Naloge izvajalca storitev

- (1) Izvajalec storitev organizira skupno nabavo in zlasti:
- (a) združuje povpraševanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki porabljajo plin, ob podpori informacijskega orodja za skupno nabavo;
 - (b) pridobiva ponudbe dobaviteljev ali proizvajalcev zemeljskega plina in jih ob podpori informacijskega orodja za skupno nabavo usklajuje z združenim povpraševanjem ter dodeljuje pravice dostopa za dobavo;
 - (c) preverja, akreditira in registrira svoje uporabnike in
 - (d) svojim uporabnikom ali Komisiji zagotavlja morebitne systemske storitve, potrebne za pravilno izvajanje dejavnosti, kot je določeno v pogodbi iz člena 5.
- (2) Pogoji glede registracije uporabnikov, objav in poročanja se določijo v pogodbi.

Člen 8

Sodelovanje pri skupni nabavi

- (1) Pri skupni nabavi lahko sodelujejo vsa podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki porabljajo plin, s sedežem v Uniji ali pogodbenicah Energetske skupnosti. Podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki porabljajo plin, ne smejo sodelovati pri združevanju povpraševanja, če so:
- (a) predmet omejitev na podlagi omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 215 PDEU, zlasti omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih zaradi dejavnosti Rusije, ki povzročajo destabilizacijo razmer v Ukrajini, ali v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine;
 - (b) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, za katere veljajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih ali
 - (c) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom Ruske federacije ali njene vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe ali subjekta ali organa s sedežem v Rusiji ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.
- (2) Vzpostavijo se pogodbene obveznosti, s katerimi se zagotovi, da se sredstev ali gospodarskih virov, ki izvirajo iz sodelovanja v postopku skupne nabave, ki ga organizira izvajalec storitev, neposredno ali posredno ne daje na voljo ali v korist fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom, ki so:
- (a) predmet omejitev na podlagi omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 215 PDEU, zlasti omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih zaradi dejavnosti Rusije, ki povzročajo destabilizacijo razmer v Ukrajini, ali v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine;
 - (b) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, za katere veljajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih ali
 - (c) v neposredni ali posredni lasti ali pod nadzorom Ruske federacije ali njene vlade ali katere koli ruske fizične ali pravne osebe ali subjekta ali organa s sedežem v Rusiji ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.
- (3) Države članice ali drugi deležniki lahko zagotovijo likvidnostno podporo, vključno s poroštvi, udeležencem v postopku skupne nabave, ki ga organizira izvajalec storitev, v skladu s pravili o državni pomoči, kadar je to ustrezno. To lahko vključuje poroštva za kritje potreb po zavarovanju s premoženjem ali za kritje tveganja dodatnih stroškov zaradi insolventnosti drugih kupcev na podlagi iste pogodbe o skupni nabavi.
- (4) Omejitve iz odstavkov 1 in 2 se uporabljajo za oddelka 2 in 3 o konzorcijih za nabavo plina ter posebej za člene 5, 7, 10, 11 in 12.

Člen 9

Dobave zemeljskega plina, izključene iz skupne nabave

- (1) Dobave zemeljskega plina z izvorom v Ruski federaciji, ki vstopajo v države članice ali pogodbenice Energetske skupnosti na naslednjih vstopnih točkah, niso predmet skupne nabave:
- (a) Greifswald

- (b) Lubmin II
- (c) Imatra
- (d) Narva
- (e) Värskä
- (f) Luhamäe
- (g) Sakiai
- (h) Kotlovka
- (i) Kondratki
- (j) Wysokoje
- (k) Tietarowka
- (l) Mozyr
- (m) Kobryn
- (n) Sudha (RU)–Ukrajina
- (o) Belgorod (RU)–Ukrajina
- (p) Valuyki (RU)–Ukrajina
- (q) Serebryanka (RU)–Ukrajina
- (r) Pisarevka (RU)–Ukrajina
- (s) Sokhranovka (RU)–Ukrajina
- (t) Prokhorovka (RU)–Ukrajina
- (u) Platovo (RU)–Ukrajina
- (v) Strandža 2 (BG)–Malkoclar (TR)

Člen 10

Obvezna uporaba izvajalca storitev

- (1) Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da podjetja plinskega gospodarstva v njihovi pristojnosti sodelujejo v postopku združevanja povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev, kot ena od možnih načinov za doseganje ciljev napolnjenosti iz člena 6a Uredbe (EU) 2017/1938 in za izvajanje ukrepov iz člena 6b navedene uredbe v ta namen.
- (2) Države članice s podzemnimi skladišči od podjetij plinskega gospodarstva v njihovi pristojnosti zahtevajo, da sodelujejo v postopku združevanja povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev, s količinami, ki so enake najmanj 15 % skupne količine, potrebne za doseganje cilja 90 % napolnjenosti skladišč iz odstavka 1 člena 6a Uredbe (EU) 2017/1938.
- (3) Države članice brez podzemnih skladišč od podjetij plinskega gospodarstva v njihovi pristojnosti zahtevajo, da sodelujejo pri procesu združevanja povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev, s količinami, ki so enake najmanj 15 % količin, ki ustrezajo obveznostim čezmejnega polnjenja iz člena 6c(1) Uredbe (EU) 2017/1938.

Člen 11

Konzorcij za nabavo plina

Podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki porabljajo plin, ki sodelujejo pri združevanju povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev, lahko usklajujejo elemente pogojev iz kupoprodajne pogodbe ali uporabljajo pogodbe o skupni nabavi, da bi pri svojih dobaviteljih dosegli boljše pogoje, če je to v skladu s pravom Unije, vključno s konkurenčnim pravom Unije, zlasti s členoma 101 in 102 PDEU, kot lahko določi Komisija v sklepu na podlagi člena 10 Uredbe št. 1/2003, ter z zahtevo po preglednosti v skladu s členom 3.

Oddelek 3

Ukrepi za povečanje uporabe terminalov in cevovodov za UZP

Člen 12

Platforma za rezervacijo sekundarnih zmogljivosti za uporabnike objektov in skladišč za UZP

Uporabniki objektov in skladišč za UZP, ki želijo odprodati svoje pogodbeno zakupljene zmogljivosti na sekundarnem trgu, kot je opredeljeno v Uredbi (ES) št. 715/2009, so do tega upravičeni. Upravljalci objektov in skladišč za UZP posamič ali po regijah vzpostavijo pregledno in nediskriminatorno rezervacijsko platformo za uporabnike objektov in skladišč za UZP, namenjeno odprodaji njihovih zakupljenih pogodbenih zmogljivosti na sekundarnem trgu, najpozneje dva meseca po [začetek veljavnosti te uredbe].

Člen 13

Platforma za preglednost objektov in skladišč za UZP

- (1) Upravljalci objektov in skladišč za UZP v dveh mesecih od [datum začetka veljavnosti Uredbe] vzpostavijo evropsko platformo za preglednost UZP in platformo za preglednost skladišč, da se na pregleden in uporabniku prijazen način objavljajo informacije, ki jih zahteva člen 19 Uredbe št. 715/2009. Regulativni organi lahko od teh upravljavcev zahtevajo, da objavijo vse dodatne informacije, ki so pomembne za uporabnike sistema.
- (2) Objekti za UZP, ki jim je bilo odobreno izvzetje iz pravil za dostop tretjih strani v skladu s členom 22 Direktive 2003/55/ES in členom 36 Direktive 2009/73/ES, ter upravljalci skladišč zemeljskega plina v okviru dogovorjene ureditve dostopa tretjih strani iz člena 33(3) Direktive 2009/73/ES objavijo tarife za infrastrukturo v enem mesecu od [datum začetka veljavnosti Uredbe].

Člen 14

Učinkovitejša uporaba prenosnih zmogljivosti

- (1) Operaterji prenosnih sistemov ponudijo premalo izkoriščeno pogodbeno zagotovljeno zmogljivost v skladu z odstavkom 2 kot mesečni produkt zmogljivosti ter kot dnevni produkt zmogljivosti in produkt zmogljivosti znotraj dneva za zadevni mesec v primeru premajhne izkoriščenosti v skladu z odstavkom 2.
- (2) Pogodbena zagotovljena zmogljivost se šteje za premalo izkoriščeno, če je uporabnik omrežja v zadnjih 30 dneh v povprečju uporabil ali ponudil manj kot 80 %

rezervirane zagotovljene zmogljivosti. Operater prenosnega sistema neprekinjeno spremlja neizkoriščeno zmogljivost in uporabnika omrežja obvesti o količini zmogljivosti, ki mora biti odvzeta najpozneje, preden sporoči količino zmogljivosti, ki bo ponujena za prihodnjo dražbo tekoče mesečne zmogljivosti v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2017/459.

- (3) Količina ponujene zmogljivosti je enaka razliki med povprečno izkoriščenostjo za predhodni mesec in 80 % zagotovljene zmogljivosti, ki je bila pogodbeno zakupljena za obdobje, daljše od enega meseca.
- (4) Razpoložljiva zmogljivost, ponujena na dražbi, ima pri dodeljevanju zmogljivosti prednost pred zmogljivostjo, vključeno v dražbo iz tega mehanizma.
- (5) Če operater prenosnega sistema proda ponujeno zmogljivost, se ta odvzame prvotnemu imetniku pogodbene zmogljivosti. Prvotni imetnik lahko odvzete zagotovljene zmogljivosti uporablja kot prekinljivo zmogljivost.

POGLAVJE III – UKREPI ZA PREPREČEVANJE PREKOMERNIH CEN PLINA IN PREKOMERNE NESTANOVITNOSTI ZNOTRAJ DNEVA NA TRGIH IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV NA ENERGENTE

Oddelek 1

Začasno orodje znotraj dneva za obvladovanje presežne nestanovitnosti na trgih izvedenih finančnih instrumentov na energente

Člen 15

Mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva

- (1) Vsako mesto trgovanja, na katerem se trguje z izvedenimi finančnimi instrumenti z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, do 31. januarja 2023 za vsak izvedeni finančni instrument z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, s katerim se na njem trguje, vzpostavi mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, ki temelji na zgornji in spodnji cenovni meji (v nadaljnjem besedilu: cenovni meji), ki določa cene nad in pod katerimi naročil ni mogoče izvršiti (v nadaljnjem besedilu: mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva). Mesta trgovanja zagotovijo, da mehanizem obvladovanja nestanovitnosti cen znotraj dneva preprečuje prekomerna gibanja cen znotraj trgovalnega dne za tak izvedeni finančni instrument z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo.
- (2) Mesta trgovanja za vsak izvedeni finančni instrument z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, s katerim se na njih trguje, določijo veljavno metodo izračuna za določitev cenovnih meja glede na referenčno ceno. Prva referenčna cena za dan je enaka začetni ceni. Naslednje referenčne cene so zadnje tržne cene, ki se ugotavljajo v rednih časovnih presledkih. V primeru prekinitve trgovanja v trgovalnem dnevu je prva referenčna cena po prekinitvi začetna cena ob nadaljevanju trgovanja.
- (3) Cenovni meji se izražata bodisi v absolutni vrednosti bodisi v relativno v obliki spremembe v odstotkih glede na referenčno ceno. Mesta trgovanja navedeno metodo izračuna prilagodijo posebnostim vsakega izvedenega finančnega instrumenta z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, likvidnostnemu profilu trga za tak izvedeni finančni instrument in njegovemu profilu nestanovitnosti. Mesto trgovanja o metodi brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojni organ.

- (4) Mesta trgovanja obnavljajo cenovni meji na podlagi referenčne cene v rednih časovnih presledkih v času trgovanja.
- (5) Mesta trgovanja brez nepotrebne odlašanja objavijo značilnosti vzpostavljenega mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva.
- (6) Mehanizem obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva ne nadomesti nobene od varovalk, ki so jih mesta trgovanja v skladu z Direktivo 2014/65/EU že vzpostavila pred datumom začetka veljavnosti te uredbe, in se uporablja poleg njih.
- (7) Kadar namerava mesto trgovanja spremeniti metodo izračuna za cenovni meji, ki se uporablja za zadevni izvedeni finančni instrument z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, o nameravanih spremembah brez nepotrebne odlašanja obvesti pristojni organ.
- (8) Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo enotne pogoje za izvajanje mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva, pri čemer upošteva posebnosti vsakega izvedenega finančnega instrumenta z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, likvidnostni profil trga za tak izvedeni finančni instrument in njegov profil nestanovitnosti. Zlasti za zagotovitev nemotenega delovanja mest trgovanja, ki ponujajo trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, lahko Komisija določi časovne presledke, v katerih se obnavljata cenovni meji, ali ukrepe, ki jih je treba sprejeti, če se trgovanje premakne zunaj teh cenovnih meja. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33.

Člen 16

Vloga pristojnih organov

- (1) Pristojni organi nadzorujejo uporabo mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva. Pristojni organi zagotovijo, da so razhajanja pri uporabi mehanizmov obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva s strani mest trgovanja s sedežem v njihovih državah članicah ustrezno utemeljena s posebnostmi zadevnih mest trgovanja ali izvedenih finančnih instrumentov na blago.
- (2) Pristojni organi zagotovijo, da mesta trgovanja vzpostavijo ustrezne predhodne mehanizme, ki zagotavljajo, da se čezmerna nestanovitnost na trgih izvedenih finančnih instrumentov z najkrajšo dospelostjo na blago, povezano z energijo, zmanjša do vzpostavitve mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva iz člena 15(1).
- (3) Pristojni organi poročajo Evropskemu organu za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: ESMA) o izvajanju mehanizma obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva na mestih trgovanja, ki jih nadzorujejo, v treh tednih od začetka veljavnosti te uredbe in nato v rednih časovnih presledkih.

Člen 17

Usklajevalna vloga organa ESMA

- (1) Organ ESMA usklajuje in spremlja uporabo mehanizmov obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva na podlagi poročil, ki mu jih predložijo pristojni organi v skladu s členom 3(3).

- (2) Organ ESMA na podlagi poročil pristojnih nacionalnih organov dokumentira vsa razhajanja pri uporabi mehanizmov obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva v vseh jurisdikcijah v Uniji. Do [UL: vstavite datum = 6 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] organ ESMA Komisiji predloži poročilo, v katerem oceni učinkovitost mehanizmov obvladovanja nestanovitnosti znotraj dneva. Komisija na podlagi tega poročila preuči, ali naj Svetu predloži predlog za spremembo te uredbe.

Oddelek 2

Zadolžitev agencije ACER za zbiranje in objavo objektivnih podatkov o cenah

Člen 18

Naloge in pooblastila agencije ACER za izvajanje ocen cen in določanje referenčnih vrednosti

- (1) ACER nujno pripravi in objavi dnevno oceno cene UZP, s čimer začne najpozneje dva tedna po začetku veljavnosti te uredbe. Agencija ACER za namene ocene cene UZP sistematično zbira in obdeluje podatke o transakcijah na trgu UZP.
- (2) Agencija ACER pripravi in objavi dnevno referenčno vrednost za UZP, s čimer začne najpozneje 31. marca. Agencija ACER za namene referenčne vrednosti za UZP sistematično zbira in obdeluje podatke o transakcijah na trgu UZP.
- (3) Za izvajanje teh nalog se Agenciji ACER podelijo pooblastila na podlagi Uredbe (EU) št. 1227/2011 in Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 1348/2014, za udeležence na trgu UZP pa se uporabljajo obveznosti udeležencev na trgu in prepovedi iz Uredbe (EU) št. 1227/2011.

Člen 19

Ocene cene UZP in referenčna vrednost

- (1) Ocena cene UZP se objavi dnevno, in sicer najpozneje do 18.00 po srednjeevropskem času za oceno cene dokončne denarne transakcije. Agencija ACER do 1. marca 2023 poleg objave ocene cene UZP dnevno objavi tudi referenčno vrednost za UZP najpozneje do 19.00 ali takoj, ko je to tehnično izvedljivo.
- (2) Za namene tega člena lahko ACER uporabi storitve tretje osebe.

Člen 20

Posredovanje podatkov o trgu UZP agenciji ACER

- (1) Udeleženci na trgu UZP agenciji ACER dnevno predložijo podatke o trgu UZP v skladu s specifikacijami iz člena 21 v standardizirani obliki preko visokokakovostnega protokola za prenos in, kolikor je tehnološko mogoče, v realnem času pred objavo ocene dnevne cene (18.00).
- (2) Komisija lahko sprejme izvedbene akte za določitev časa, do katerega je treba predložiti podatke o trgu pred dnevno objavo ocene cene UZP iz odstavka 1. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33.
- (3) Agencija ACER po potrebi po posvetovanju s Komisijo izda smernice o:
- (a) podrobnih informacijah, ki jih je treba sporočiti, poleg trenutnih podrobnosti o transakcijah, o katerih se poroča, in temeljnih podatkov na podlagi Izvedbene

uredbe Komisije (EU) št. 1348/2014, vključno z nakupnimi in prodajnimi ponudbami, ter

- (b) postopku, standardni in elektronski obliki ter tehničnih in organizacijskih zahtevah za posredovanje podatkov, ki se uporabljajo za zagotavljanje potrebnih podatkov o trgu.
- (4) Udeleženci na trgu UZP agenciji ACER posredujejo zahtevane podatke o trgu UZP brezplačno po kanalih za poročanje, ki jih vzpostavi agencija ACER.

Člen 21

Kakovost podatkov o trgu

- (1) Podatki o trgu UZP vključujejo:
- (a) pogodbene stranke vključno s kazalnikom nabave/prodaje;
 - (b) poročevalca;
 - (c) transakcijsko ceno;
 - (d) pogodbene količine;
 - (e) vrednost pogodbe;
 - (f) časovni okvir prispetja tovara UZP;
 - (g) pogoji dobave;
 - (h) prevzemna mesta;
 - (i) informacije s časovnega žiga v zvezi z vsem naslednjim:
 - (i) čas oddaje nakupne ali prodajne ponudbe;
 - (ii) čas transakcije;
 - (iii) čas poročanja o nakupni ponudbi, prodajni ponudbi ali transakciji;
 - (iv) prejetje podatkov o trgu UZP s strani agencije ACER.
- (2) Udeleženci na trgu UZP predložijo agenciji ACER podatke o trgu UZP v naslednjih enotah in valutah:
- (a) cene na enoto za transakcijo, nakupno in prodajno ponudbo se sporočajo v valuti, določeni v pogodbi, in v EUR/MWh ter vključujejo morebitna uporabljena menjalna razmerja in devizne tečaje;
 - (b) pogodbene količine se sporočajo v enotah, določenih v pogodbah, in v MWh;
 - (c) časovni okviri prispetja se sporočijo v smislu datumov dobave, izraženih v obliki UTC;
 - (d) prevzemno mesto je navedeno z veljavnim identifikatorjem s seznama agencije ACER (seznam objektov za UZP, od katerih se zahteva poročanje, Uredba (EU) št. 1227/2011 in Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1348/2014); informacije o časovnem žigu se sporočijo v obliki UTC;
 - (e) če je ustrezno, se formula za izračun cene v dolgoročni pogodbi, iz katere izhaja cena, sporoči v celoti.
- (3) Agencija ACER izda smernice o merilih, v skladu s katerimi en sam predlagatelj prispeva znaten delež podatkov o trgu UZP, posredovanih v določenem referenčnem

obdobju, in kako se to stanje rešuje v njeni dnevni oceni cen UZP in referenčnih vrednostih za UZP.

Člen 22

Neprekinjeno poslovanje

Agencija ACER redno pregleduje in posodablja svojo metodologijo za oceno referenčnih cen za UZP, referenčne vrednosti za UZP ter metodologijo, ki se uporablja za sporočanje tržnih podatkov in objavo njenih ocen cene UZP in referenčnih vrednosti za UZP, pri čemer upošteva stališča tistih, ki prispevajo podatke o trgu.

Oddelek 3

Člen 23

Popravni mehanizem za trg plina

- (1) Svet lahko na predlog Komisije sprejme sklep o začasnem mehanizmu za omejitev obdobja previsokih cen plina.
- (2) Sklep iz odstavka 1:
 - (a) določa dinamični popravni mehanizem za trg za transakcije z zemeljskim plinom na navidezni trgovni točki virtualnega instrumenta za trgovanje (TTF), ki jo upravlja družba Gasunie Transport Services B.V. S popravljeno promptno ceno TTF so preko dinamičnega cenovnega koridorja lahko povezana tudi druga vozlišča Unije za trgovanje s plinom;
 - (b) ne posega v trgovanje s plinom izven organiziranega trga;
 - (c) ne ogroža zanesljivosti oskrbe Unije s plinom;
 - (d) je odvisen od napredka, doseženega pri uresničevanju cilja prihrankov plina;
 - (e) ne povzroča splošnega povečanja porabe plina;
 - (f) je zasnovan tako, da ne bo preprečil tržnega pretoka plina znotraj EU;
 - (g) ne vpliva na stabilnost in pravilno delovanje trgov izvedenih finančnih instrumentov na energente ter
 - (h) upošteva tržne cene plina na različnih organiziranih trgih po vsej Uniji.

Člen 24

Začasna prekinitve popravnega mehanizma za trg

Svet v skladu s predlogom Komisije in po morebitnem priporočilu agencije ACER nemudoma sprejme sklep o začasni prekinitvi mehanizma za popravek trga, če razlogi za njegovo uvedbo niso več veljavni, zlasti v zvezi z obdobji previsokih cen plina ali če pride do nenamernih motenj na trgu, ki negativno vplivajo na zanesljivost oskrbe in pretok znotraj EU. Mehanizem za popravek trga se uporablja le, dokler velja ta uredba.

POGLAVJE IV – UKREPI V PRIMERU IZREDNIH RAZMER PRI OSKRBI S PLINOM

Oddelek 1

Mehanizem dodeljevanja v primeru izrednih razmer na regionalni ravni ali ravni Unije

Člen 25

Predlog mehanizma dodeljevanja

- (1) Svet lahko na predlog Komisije sprejme sklep, s katerim določi mehanizem za določanje cen, usklajen s privzetimi pogoji za solidarnostne sporazume, in dodeli plinske zmogljivosti za oskrbo držav članic, za katere so bile razglašene izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije v skladu s členom 12(1) Uredbe (EU) 2017/1938.
- (2) S sklepom se zagotovi, da si države članice v primeru večjih motenj v oskrbi s plinom, ki prizadenejo celotno regijo, ustrezno delijo dostop do razpoložljivih virov plina.

Člen 26

Sodelovanje skupine za krizno upravljanje

S predlogom se v vzpostavitev in izvajanje mehanizma za dodeljevanje vključuje skupina za krizno upravljanje iz člena 12(4) Uredbe (EU) 2017/1938.

Oddelek 2

Solidarnost pri oskrbi s plinom za električno energijo, bistvene industrijske panoge in zaščitene odjemalce

Člen 27

Razširitev solidarnostne zaščite na kritične količine plina za zanesljivost oskrbe z električno energijo

- (1) Solidarnostni ukrep v skladu s členom 13(1) in (2) Uredbe (EU) 2017/1938 se uporabi le, če država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč:
 - (a) ni mogla pokriti primanjkljaja v oskrbi solidarnostno zaščitene odjemalcev s plinom ali
 - (b) kljub uporabi ukrepa iz člena 11(3) ni mogla zagotoviti kritične količine plina za zanesljivost oskrbe z električno energijo, kot je določena v Prilogi 1. Uporabljajo se pogoji iz člena 13(3), točke (b)–(d).
- (2) Države članice, ki so v skladu s členom 13(1) ali (2) Uredbe (EU) 2017/1938 dolžne zagotavljati solidarnostno pomoč, si lahko od ponudbe solidarnostne pomoči odštejejo:
 - (a) dobavo zaščitene odjemalcev v obsegu, v katerem to vpliva na bistvene količine, ter
 - (b) dobavo kritičnih količin plina za zanesljivost oskrbe z električno energijo.
- (3) Kritične prostornine plina za zanesljivost oskrbe z električno energijo ne presegajo količin iz Priloge 1. Če lahko država članica dokaže, da je za preprečitev krize v oskrbi z električno energijo v državi članici potrebna večja količina plina, se lahko Komisija na ustrezno utemeljeno zahtevo odloči, da bo dovolila odbitek večjih količin.

Člen 28

Ukrepi za zmanjšanje povpraševanja pri zaščitnih odjemalcih

- (1) Države članice lahko izjemoma in za obdobje uporabe te uredbe sprejmejo ukrepe za zmanjšanje nenujne porabe zaščitnih odjemalcev, kot so opredeljeni v členu 2(5) Uredbe (EU) 2017/1938, zlasti, kadar je bila razglašena ena od stopenj krize v skladu s členom 11(1) in členom 12 Uredbe (EU) 2017/1938 ali stanje pripravljenosti na ravni EU v skladu z Uredbo (EU) 2022/1369. Taki ukrepi so omejeni na ne bistvene vrste uporabe plina in pri njih se upoštevajo elementi iz člena 6(2) Uredbe Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu.
- (2) Poraba ranljivih odjemalcev, kot jo opredelijo države članice v skladu s členom 3(3) Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom, se v nobenem primeru ne zmanjša in države članice zaščitnih odjemalcev ne odklapljajo zaradi uporabe odstavka 1.

Člen 29

Zaščitni ukrepi za čezmejni pretok

V primeru zahteve Komisije v skladu s členom 12(6), prvi pododstavek, Uredbe (EU) 2017/1938 za odpravo neupravičenih omejitev čezmejnega pretoka plina ali dostopa do plinske infrastrukture ali ukrepov, ki ogrožajo oskrbo s plinom v drugi državi članici, pristojni organ, kot je opredeljen v členu 2(7) Uredbe (EU) 2017/1938, ali država članica spremeni svoje ukrepe ali sprejme ukrepe za zagotovitev skladnosti s členom 12(5) Uredbe (EU) 2017/1938. Postopek iz člena 12(6), drugi pododstavek, navedene uredbe se ne uporablja.

Oddelek 3

Pravila za izvajanje solidarnostnih ukrepov

Člen 30

Začasna razširitev obveznosti solidarnostne pomoči na države članice z objekti za UZP

- (1) Obveznost zagotavljanja solidarnostnih ukrepov v skladu s členom 13(1) Uredbe (EU) 2017/1938 ne velja le za države članice, ki so neposredno povezane z državo članico, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, temveč tudi za države članice z objekti za UZP, če je na voljo potrebna infrastruktura za prenos plina v državo članico, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč.
- (2) Države članice z objekti za UZP, ki niso neposredno povezane z državo članico, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, se lahko dvostransko dogovorijo s katerimi koli drugimi državami članicami o potrebnih tehničnih, pravnih in finančnih solidarnostnih sporazumih, ki se uporabljajo za zagotavljanje solidarnosti.
- (3) Privzeta pravila za zagotavljanje solidarnostnih ukrepov v skladu s členom 31 se uporabljajo tudi za nepovezane države članice, če v času prejemu prošnje za solidarnostno pomoč ni sklenjen dvostranski sporazum.

Privzeta pravila za solidarnostne ukrepe

- (1) Če med dvema državama članicama ni dogovora o potrebnih tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah v skladu s členom 13(10) Uredbe (EU) 2017/1938 (v nadaljnjem besedilu: solidarnostni sporazum), za dobavo plina v primeru izrednih razmer v skladu z obveznostjo iz člena 13(1) veljajo pogoji iz tega člena.
- (2) Nadomestilo za solidarnostni ukrep v skladu s členom 13(8) Uredbe 2017/1938 ne sme presegati razumnih stroškov. V vsakem primeru vključuje:
 - (a) ceno v državi članici, ki zagotavlja solidarnostno pomoč
 - (b) stroške skladiščenja in prenosa do prevzemnega mesta;
 - (c) druge stroške, če se tako dogovorita država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in država članica, ki zagotavlja solidarnostno pomoč.
- (3) Če se država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in država članica, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, ne dogovorita o drugačni ceni, cena plina, dobavljenega državi članici, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, ustreza povprečni tržni ceni v državi članici, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, v 30 dneh pred vložitvijo prošnje za solidarnostno pomoč, ali ustrezni povprečni tržni ceni na najbližji dostopni virtualni trgovalni točki borze ali na dogovorjenem vozlišču v zadnjem mesecu.
- (4) Države članice prosilke krijejo stroške prenosa in skladiščenja. Država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in država članica, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, se lahko dogovorita o nadaljnjih stroških in pogojih.
- (5) Če se država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in država članica, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, ne dogovorita o drugačnih pogojih za nadomestilo, nadomestilo, ki se izplača v skladu s členom 13(8) Uredbe 2017/1938, ne vključuje:
 - (a) stroškov za finančno ali drugo škodo, ki izhaja iz predpisanega zmanjšanja stalne obremenitve strank, povezanih z zagotavljanjem solidarnostne pomoči;
 - (b) stroškov sodnih ali arbitražnih postopkov v državi članici, ki zagotavlja solidarnostno pomoč.
- (6) Nadomestilo za količine plina, dobavljene v okviru prošnje za solidarnostno pomoč v skladu s členom 13(8) Uredbe (EU) 2017/1938, država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, plača neposredno državi članici, ki zagotavlja solidarnostno pomoč, ali subjektu, ki ga slednja navede v svoji ponudbi solidarnostne pomoči.
- (7) Država članica, na katero je naslovljena prošnja za solidarnostni ukrep, solidarnostne ukrepe zagotovi čim prej, najpozneje pa [3] dni po prošnji. Država članica lahko zavrne zagotovitev solidarnostne pomoči državi članici, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, le, če dokaže, da:
 - (a) sama nima dovolj plina za oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev ali za kritične količine plina za zanesljivost oskrbe z električno energijo, ali
 - (b) nima zadostne zmogljivosti medsebojne povezave, kot je določena v členu 13(7) Uredbe 2017/1938, in nima možnosti za zagotavljanje UZP.
- (8) Poleg privzetih pravil iz tega člena se lahko države članice dogovorijo o tehničnih ureditvah in usklajevanju zagotavljanja solidarnostne pomoči.

- (9) Določbe tega člena ne posegajo v obstoječe ureditve za varno in zanesljivo delovanje plinskega sistema.

Člen 32

Postopek za solidarnostne ukrepe, če ni solidarnostnega sporazuma

- (1) Država članica, ki zaprosi za uporabo solidarnostnih ukrepov v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2017/1938, drugi državi članici poda prošnjo za solidarnostno pomoč, v kateri navede vsaj naslednje informacije: zahtevane količine plina, informacije o tlaku plina, kurilni vrednosti, prevzemnem mestu, času prve možne dobave in predvidenem trajanju dobave.
- (2) Prošnja za solidarnostno pomoč se hkrati pošlje državam članicam, ki bi lahko zagotovile solidarnostne ukrepe, Komisiji in nacionalnim kriznim upraviteljem, imenovanim v skladu s členom 10(1)(g) Uredbe (EU) 2017/1938.
- (3) Države članice, ki prejmejo prošnjo za solidarnostno pomoč, pošljejo odgovor, v katerem navedejo količino, ki jo je mogoče dobaviti na navedena prevzemna mesta in v zahtevanem času, vključno s količino, ki je posledica morebitne omejitve ali sprostitev strateških zalog, če količina, ki jo je mogoče dobaviti s prostovoljnimi tržnimi ukrepi, ni zadostna.
- (4) Prošnje za solidarnostno pomoč se predložijo vsaj 24 ur pred navedenim časom dobave. Na prošnje za solidarnostno pomoč se odgovori v 24 urah. Država članica, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, potrdi prejem in količino v 24 urah po potrebnem času dostave.
- (5) Prošnja se lahko poda za obdobje enega ali več dni, obdobje v odgovoru pa se ujema z zahtevanim trajanjem.
- (6) Kadar obstaja več držav članic, ki zagotavljajo solidarnostno pomoč, in so z eno ali več teh držav članic sklenjeni dvostranski solidarnostni sporazumi, prevladajo navedeni sporazumi med državami članicami, ki so se dvostransko dogovorile. Privzeta pravila iz tega člena se uporabljajo samo za druge države članice, ki zagotavljajo solidarnostno pomoč.
- (7) Komisija lahko olajša izvajanje solidarnostnih sporazumov, zlasti s predlogo v obliki varne spletne platforme, ki bi omogočila prenos prošenj in ponudb v realnem času.

POGLAVJE V – KONČNE DOLOČBE

Člen 33

Postopek v odboru

- (1) Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije.
- (2) Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 34

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Člen 14 se uporablja tri mesece po začetku veljavnosti te uredbe.

Uporablja se eno leto od začetka njene veljavnosti.

Člen 35

Pregled

Komisija najpozneje do 1. oktobra 2023 opravi pregled te uredbe glede na splošno stanje v zvezi z oskrbo Unije s plinom in Svetu predloži poročilo o glavnih ugotovitvah tega pregleda. Komisija lahko na podlagi tega poročila predlaga podaljšanje veljavnosti te uredbe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu,

Za Svet
predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Sveta o skupni nabavi plinov in učinkoviti uporabi infrastrukture za zemeljski plin med energetske krize

1.2. Zadevna področja

Področje: Energija

Dejavnost:

Evropska platforma za nakup energije

Uvedba ocene cen UZP/referenčne cene

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

X nov ukrep

☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa²⁵

☐ Podaljšanje obstoječega ukrepa

☐ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

V sporočilu REPowerEU je bila zaradi motenj v oskrbi s plinom iz Ruske federacije napovedana priprava dogovorov o skupni nabavi plina, UZP in vodika.

Zato bi bilo treba s tem predlogom podjetjem plinskega gospodarstva v državah članicah in pogodbenicam Energetske skupnosti pomagati pridobiti dodatne zaloge UZP in plina iz plinovodov, da bi nadomestili manjkajoče zaloge ruskega plina. Ta mehanizem bi moral ustvariti tudi podlago za skupno nabavo vodika v prihodnje.

Predlog je namenjen tudi krepitvi obstoječih ukrepov za upravljanje prezasedenosti za plinovode, da se operaterjem plinskih sistemov zagotovi orodje za hitro odzivanje na spremembe v pretoku plina in morebitno pogodbeno prezasedenost. Nova pravila bi lahko zlasti pospešila trženje neizkoriščenih dolgoročnih zmogljivosti.

Poleg tega je izjemno pomembno optimizirati absorpcijsko zmogljivost terminalov za UZP v EU in uporabo skladišč. Potrebna sta platforma za preglednost in organiziran trg sekundarnih zmogljivosti, podobna tistim, ki že obstajata za prenos plina po plinovodih.

Referenčna cena UZP

Zagotoviti je treba tudi stabilne in predvidljive cene za uvoz UZP, ki so nujno potrebne za nadomestitev izpadov oskrbe zaradi verjetne ustavitve uvoza ruskega plina. V skladu s tem predlogom mora Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: ACER) oblikovati orodje za objektivno ocenjevanje cen uvoza UZP v EU, in sicer z zbiranjem informacij v

²⁵

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

realnem času o vseh dnevnih transakcijah. To bo kupcem zagotovilo celovitejše informacije in preglednejše cene.

Zanesljivejša oskrba

Sestavni del odziva EU, kar zadeva zanesljivost oskrbe v sedanjih težkih razmerah, je proaktivno zmanjšanje povpraševanja po plinu in priprava na morebitne motnje v oskrbi ob hkratnem preprečevanju izčrpanja skladišč. Da bi kar najboljše pripravljeni pričakali zimo 2023–2024 in napolnili podzemna skladišča do 90 %, kot je bilo dogovorjeno v Uredbi (EU) 2022/1032, je lahko koristno vsako sedanje zmanjšanje povpraševanja po plinu. Zato bi bilo treba veljavnost uredbe o zmanjšanju povpraševanja podaljšati, da bo veljala po avgustu 2023, in si tudi po marcu 2023 prizadevati za zmanjšanje povpraševanja po plinu.

Za boljšo pripravljenost na morebitne izredne razmere med zimo in ker je pomembno, da vse skupine odjemalcev v okviru svojih zmožnosti prispevajo k varčevanju s plinom, ta predlog vključuje določbe, na podlagi katerih lahko države članice izjemoma sprejmejo ukrepe za zmanjšanje „nenujne porabe“ zaščitnih odjemalcev, če se s tem ne zmanjša zaščita ranljivih odjemalcev, ki nimajo manevrskega prostora za zmanjšanje svoje porabe, in če to ne bo vodilo do odklopa katerih koli zaščitnih odjemalcev.

Ta predlog uvaja privzeti mehanizem za zagotovitev medsebojne pomoči med državami članicami pri oskrbi „solidarnostno zaščitnih odjemalcev“ in kritičnih plinskih elektrarn v izrednih razmerah, v katerih pride do zelo hudega pomanjkanja plina. Predlaga se tudi, da bi lahko države članice pod določenimi pogoji zaprosile za solidarnostno pomoč, če obstaja tveganje, da plinske elektrarne, ki so potrebne za zagotovitev ustreznosti elektroenergetskega sistema, ne bodo imele na razpolago kritičnih količin plina.

V predlogu se naposled opozarja na možnost izrednih razmer na ravni Unije ali na regionalni ravni z večjimi motnjami v oskrbi in nezadostno oskrbo. Da bo lahko Unija ublažila te izredne razmere, bi morala biti v takih primerih pripravljena na hitro regionalno usklajeno uporabo različnih solidarnostnih mehanizmov.

1.4.2. Specifični cilji

Specifični cilj št. 1

Uvesti instrument, s katerim se bo izvajala skupna nabava zemeljskega plina in UZP

Specifični cilj št. 2

Podpreti preprečevanje (pogodbene in fizične) prezasedenosti obstoječih plinovodov in terminalov EU za UZP.

Specifični cilj št. 3

Pospešiti trženje neizkoriščenih dolgoročnih zmogljivosti v pretoku plina

Specifični cilj št. 4

Vzpostaviti platformo za preglednost in organiziran trg sekundarnih zmogljivosti za UZP, podobna tistim, ki že obstajata za prenos plina po plinovodih.

Specifični cilj št. 5

Uvesti ocene dnevne cene UZP/referenčno vrednost UZP, ki ju pripravi Evropska agencija za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER)

Specifični cilj št. 6

Oblikovati privzeti solidarnostni mehanizem med državami članicami v izrednih razmerah, v katerih prihaja do hudega pomanjkanja plina; v tem kontekstu opredeliti posebne določbe za plinske elektrarne

Specifični cilj št. 7

Omogočiti državam članicam, da izjemoma sprejmejo ukrepe za zmanjšanje nenujne porabe zaščitene odjemalcev, če se s tem ne zmanjša zaščita ranljivih odjemalcev

Specifični cilj št. 8

Obravnavati možnost izrednih razmer z večjimi motnjami v oskrbi s plinom in nezadostno oskrbo s plinom na ravni Unije ali regionalni ravni, da bo Unija pripravljena in bo lahko hitro in regionalno usklajeno uporabila različne solidarnostne mehanizme za ublažitev izrednih razmer

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Predlog je izredni ukrep za učinkovitejšo uporabo plinske infrastrukture Unije v duhu solidarnosti in pomoč pri iskanju novih virov in načinov za oskrbo s plinom in po potrebi tudi z vodikom v prihodnje.

Predlog uvaža referenčno vrednost UZP, s čimer se bodo zagotovile celovitejšše informacije za kupce in večja cenovna preglednost.

Predlog izboljšuje strukturo Unije za zanesljivost oskrbe s plinom, da bo boljše pripravljena na obvladovanje izrednih razmer, če pride do njih.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Specifični cilj št. 1

Oblikovanje instrumenta in njegova skupna uporaba s strani različnih tržnih udeležencev

Specifični cilj št. 2

Stopnja (pogodbene in fizične) prezasedenosti obstoječih plinovodov in terminalov EU za UZP.

Specifični cilj št. 3

Boljše trženje neizkoriščenih dolgoročnih zmogljivosti v pretoku plina

Specifični cilj št. 4

Vzpostavitev platforme za preglednost in organiziranega trga sekundarnih zmogljivosti za UZP, podobnih tistim, ki že obstajata za prenos plina po plinovodih.

Specifični cilj št. 5

Dnevno objavljanje ocene cen UZP/referenčne vrednosti UZP s strani ACER

Specifični cilj št. 6

Zmožnost držav članic, da s privzetim solidarnostnim mehanizmom obvladujejo izredne razmere, ki vodijo v zelo hudo pomanjkanje plina

Specifični cilj št. 7

Opredelitev „nenujne porabe“ zaščitениh odjemalcev v državah članicah na način, ki ne zmanjšuje zaščite ranljivih odjemalcev

Specifični cilj št. 8

Sposobnost držav članic, da regionalno usklajeno ukrepajo za ublažitev izrednih razmer.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Glede na razsežnost energetske krize in obseg njenih socialnih, gospodarskih in finančnih posledic Komisija meni, da je primerno ukrepati z uredbo, ki ima splošno področje uporabe in se lahko začne takoj neposredno uporabljati. To bi privedlo do hitrega, enotnega in vseevropskega mehanizma sodelovanja.

Ta predlog bo zahteval dodatna sredstva za GD ENER, GD COMP in Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER).

Predlog zlasti določa nove naloge za ACER, da pripravlja in objavlja dnevne ocene cen UZP in referenčne vrednosti UZP. ACER bo moral ravnati v skladu z načeli IOSCO za agencije za sporočanje cen, kar bo zahtevalo izkušene ocenjevalce, neprekinjenost in načrtovanje nasledstva, nadzor nad ocenjevalci, revizijsko sled in obravnavanje pritožb. Za izpolnitev zahtev IOSCO bo potrebnih pet dodatnih ekvivalentov polnega delovnega časa v obliki petih začasnih uslužbencev.

Novi začasni uslužbenci bodo morali zagotavljati smernice za dnevno poročanje o UZP, vključno z nakupnimi in prodajnimi ponudbami, skrbeti za kakovost podatkov v poročilih o UZP in ravnati v skladu z dobro prakso drugih agencij za sporočanje cen, ki sledijo načelom IOSCO – stalna naloga, ki je obstoječi viri ACER ne pokrivajo. Ocene cen v skladu z načeli IOSCO pripravi prvi poročevalec, ki pokriva določen trg, jih strokovno pregleda drugi poročevalec ter jih pred objavo potrdi višji poročevalec ali redaktor. Zagotoviti je treba nadomeščanje, da se zagotovi neprekinjeno delovanje, pritožbene postopke pa je treba voditi neodvisno. Ta postopek strokovnega pregleda ocen cen mora biti na voljo, da se bodo postopki in metodologije določanja cen v skladu z načeli IOSCO pravilno in dosledno uporabljali ter se zagotovili verodostojnost in kakovost objavljenih cen.

ACER poleg tega potrebuje dodatne vire (1) za svetovanje pri razvoju metodologije za oceno cen v prvem letu, (2) za svetovanje IT pri prilagoditvi svojega sistema IT za poročanje s sedanjega naknadnega zbiranja podatkov v okviru REMIT na zbiranje podatkov znotraj dneva ter analizo nakupnih in prodajnih ponudb in trgovanja, ki se zahteva z novo zakonodajo, (3) za zagotavljanje revizijske sledi in (4) za zunanjo revizijo, ki jo od drugega leta izvajanja naprej opravi svetovalno podjetje, ter (5) za

infrastrukturo IT in podporo IT uporabnikom od drugega leta izvajanja naprej, ob predpostavki, da bo mogoče ponovno uporabiti/nadgraditi obstoječo infrastrukturo REMIT.

- 1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Zmanjšanje dobave zemeljskega plina v države članice iz Ruske federacije brez primere zahteva usklajen odziv EU. Dobava ruskega plina se je občutno zmanjšala, in sicer se je septembra 2022 naša oskrba z ruskim plinom prek plinovodov zmanjšala na 9 % oziroma 14 %, če se upošteva utekočinjeni zemeljski plin (UZP), medtem ko je leta 2021 znašala 41 % oziroma 45 %, če se upošteva UZP.

Zato bi bilo treba s tem predlogom državam članicam in pogodbenicam Energetske skupnosti pomagati pridobiti dodatne zaloge UZP in plina iz plinovodov, da bi nadomestili manjkajoče zaloge ruskega plina. To vrzel v oskrbi bo treba poleg zmanjšanja povpraševanja po plinu, ukrepov za energijsko učinkovitost in uvajanja obnovljivih virov energije zapolniti z nabavo dodatnih virov plina, predvsem UZP.

Ta mehanizem bi lahko služil tudi kot podlaga za skupno nabavo vodika v prihodnje.

Ocene cen UZP/referenčne vrednosti UZP, ki jih bo pripravljala ACER, bodo zagotovile celovitejšo informacijo za kupce in večjo preglednost nad cenami.

Določbe za izboljšan okvir za zanesljivost oskrbe s plinom bodo omogočile boljše spopadanje z morebitnimi prihodnjimi izrednimi razmerami na usklajen način in v duhu solidarnosti – kar bo s socialnega, gospodarskega in političnega vidika zagotovilo dodano vrednost.

- 1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Izkušnje na področju skupne nabave zemeljskega plina niso ravno bogate. Vendar se je skupna nabava cepiv proti COVID-19 izkazala za koristno orodje. Vseeno je pomembno poudariti, da so cepiva kupile države članice, medtem ko morajo plin kupovati podjetja. To je poseben izziv.

ACER ima bogate izkušnje z zbiranjem in obdelavo tržnih podatkov v okviru Uredbe (EU) št. 1227/2011 in v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1348/2014 (v nadaljnjem besedilu: REMIT)

Določbe za izboljšan okvir za zanesljivost oskrbe s plinom temeljijo na izkušnjah pri izvajanju veljavnega pravnega okvira in delom na področju pripravljenosti, opravljenim med letom 2022.

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Predlog je skladen z večletnim finančnim okvirom, bo pa potrebna sprememba v razdelku 1 v zvezi s prispevkom ACER. Odobritve za poslovanje, ki jih potrebuje GD ENER, se bodo krile z obstoječimi dodeljenimi sredstvi v proračunskih vrsticah za GD ENER.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Za nove naloge za zanesljivost oskrbe s plinom, ki bodo postale stalne, in za uvedbo konzorcija za nabavo plina v skladu s konkurenčnim pravom, medtem ko se obstoječe naloge v bližnji prihodnosti ne bodo zmanjšale, bodo potrebni dodatni človeški viri. Ker pa mora Komisija v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom delovati brez spreminjanja števila zaposlenih, bo treba znotraj institucije poiskati možnosti za prerazporeditev kadrov.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno

- ☒ od [dan začetka veljavnosti] do [dve leti po začetku veljavnosti]
- ☒ finančne posledice med letoma 2022 in 2027 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2022 in 2028 za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja²⁶

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☒ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☒ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- ☒ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- ☐ subjektom javnega prava,
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva,
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.*

Opombe

²⁶

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Naloge, ki jih neposredno izvajata GD ENER in GD COMP, bodo sledile letnemu ciklu načrtovanja in spremljanja, kot se izvaja v Komisiji in izvajalskih agencijah, vključno s poročanjem o rezultatih v letnih poročilih o dejavnostih GD ENER in GD COMP.

Poleg tega se bo v skladu s členom 5 predloga spremljala uspešnost mehanizma.

Predlog v členu 6c vključuje tudi posebne zahteve glede poročanja.

ACER mora v skladu s finančno uredbo v svojem programskem dokumentu zagotoviti program dela, vključno s podatki o virih, finančnih in človeških, za vsako od izvedenih dejavnosti. ACER GD ENER mesečno poroča o izvrševanju proračuna, vključno z obveznostmi in plačili po naslovih v proračunu, ter o številu prostih delovnih mest po vrstah osebja. GD ENER je neposredno zastopan v organih upravljanja ACER. GD ENER bo prek svojega predstavnika v upravnem odboru obveščen o porabi proračuna in kadrovskem načrtu na vsakem sestanku med letom.

Za ACER v skladu s finančnimi pravili veljajo tudi letne obveznosti poročanja o dejavnostih in uporabi virov v upravnem odboru in letnem poročilu o dejavnostih.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Komisija bo prek pogodb o storitvah ali drugih neposredno upravljanjih instrumentov financirala vzpostavitev mehanizma s strani subjekta, ki bo vodil skupno nabavo. Vendar Komisija ali subjekt, ki vodi skupno nabavo, ne bosta nabavljala plina v imenu udeleženih podjetij.

Komisija si bo prizadevala izbrati ta subjekt iz obstoječih energetskih borz in platform za dodeljevanje zmogljivosti. Odhodki se bodo izvrševali v okviru neposrednega upravljanja, pri čemer se bodo v celoti uporabljale določbe finančne uredbe. Strategija kontrol za javna naročila in nepovratna sredstva v GD ENER vključuje posebne predhodne pravne, operativne in finančne kontrole postopkov (vključno s postopki javnega naročanja in po potrebi pregledom, ki ga opravi svetovalni odbor za javna naročila in pogodbe) ter podpisovanje pogodb in sporazumov. Poleg tega so odhodki za nabavo blaga in storitev predmet predhodnih ter po potrebi naknadnih in finančnih kontrol.

Kar zadeva oceno cen UZP in primerjalno analizo ter na podlagi strokovnega znanja ACER, je stroškovno učinkovitejše, da se nova naloga dodeli obstoječi agenciji, ki že opravlja podobne naloge. GD ENER je oblikoval strategijo kontrol za upravljanje svojih odnosov z ACER, ki je del okvira notranje kontrole Komisije iz leta 2017. ACER je decembra 2018 revidiral in sprejel lasten okvir notranje kontrole.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Kar zadeva izvajanje nalog, povezanih z vzpostavitvijo mehanizma, so ugotovljena tveganja povezana z uporabo postopkov javnega naročanja: zamude, razpoložljivost

podatkov, pravočasne informacije za trg itd. Ta tveganja so zajeta v finančni uredbi in zmanjšana s sklopom notranjih kontrol, ki jih GD ENER uporablja za javno naročanje te vrednosti.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

GD ENER v svojem letnem poročilu o dejavnostih letno poroča o stroških kontrole svojih dejavnosti. Profil tveganja in stroški kontrol za dejavnosti javnega naročanja so v skladu z zahtevami.

Naloge, ki jih v zvezi z vzpostavitvijo mehanizma dodelita GD ENER in GD COMP, ne bodo povzročile dodatnih kontrol ali spremembe razmerja med stroški kontrole. Podobno dodelitev dodatnih nalog obstoječemu mandatu ACER naj ne bi ustvarila posebnih dodatnih kontrol v ACER, zato razmerje med stroški kontrole in vrednostjo upravljanih sredstev za ACER ne bo spremenjeno.

2.3. **Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

GD ENER je leta 2020 sprejel revidirano strategijo za boj proti goljufijam. Strategija za boj proti goljufijam GD ENER temelji na strategiji Komisije za boj proti goljufijam in posebni notranji oceni tveganja, opravljeni za opredelitev področij, ki so najbolj dovzetna za goljufije, že vzpostavljenih kontrolah in potrebnih ukrepih za izboljšanje zmogljivosti GD ENER za preprečevanje, odkrivanje in odpravo goljufij.

ACER uporablja načela za boj proti goljufijam, ki jih uporabljajo decentralizirane agencije EU, v skladu s pristopom Komisije. ACER je marca 2019 sprejel novo strategijo za boj proti goljufijam, s katero je razveljavil Sklep št. 13/2014 svojega upravnega odbora. Nova strategija, ki zajema obdobje treh let, temelji na naslednjih elementih: letni oceni tveganja, preprečevanju in obvladovanju nasprotij interesov, notranjih pravilih o prijavljanju nepravilnosti, politiki in postopku za upravljanje občutljivih funkcij ter ukrepov, povezanih z etiko in integriteto.

Tako uredba o ACER kot pogodbene določbe, ki veljajo za javno naročanje, zagotavljajo, da lahko službe Komisije, vključno z OLAF, opravljajo revizije in preglede na kraju samem in pri tem uporabljajo standardne določbe po priporočilu OLAF.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ²⁷	držav Efte ²⁸	držav kandidat ²⁹	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
01	02 20 04 02	dif.	NE	NE	NE	NE
01	02 10 06	dif.	DA	NE	NE	NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidat	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

²⁷ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

²⁸ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

²⁹ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	Enotni trg, inovacije in digitalno
--	----------	------------------------------------

GD: ENER			Leto 2022	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			SKUPAJ
○ Odobritve za poslovanje										
Proračunska vrstica ³⁰ : 02 20 04 02	obveznosti	(1a)	1,000							1,000
	plačila	(2a)		0,500	0,500					1,000
Proračunska vrstica	obveznosti	(1b)								
	plačila	(2b)								
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov ³¹										
Proračunska vrstica		(3)								
Odobritve za GD <.....> za GD ENER	obveznosti	= 1a + 1b + 3	1,000							1,000
	plačila	= 2a + 2b + 3		0,500	0,500					1,000

³⁰ Po uradni proračunski nomenklaturi.

³¹ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

○ Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)	1,000							1,000
	plačila	(5)		0,500	0,500					1,000
○ Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)								
Odobritve iz RAZDELKA 1 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 4 + 6	1,000							1,000
	plačila	= 5 + 6		0,500	0,500					1,000
	plačila	= 5 + 6								

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	Enotni trg, inovacije in digitalno
--	---	------------------------------------

Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER)			2023	2024	2025	2026	2027	2028	SKUPAJ		
Naslov 1:	obveznosti	(1)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785				3,925
	plačila	(2)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785				3,925
Naslov 2:	obveznosti	(1a)		0,100	0,100	0,100	0,100				0,400
	plačila	(2a)		0,100	0,100	0,100	0,100				0,400
Naslov 3:	obveznosti	(3 a)	1,045	0,102	0,104	0,106	0,108				1,465
	plačila	(3b)	1,045	0,1020	0,104	0,106	0,108				1,465
Odobritve za Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) SKUPAJ	obveznosti	= 1 + 1 a + 3a	1,830	0,987	0,989	0,991	0,993				5,790
	plačila	= 2 + 2a + 3b	1,830	0,987	0,989	0,991	0,993				5,790

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

Ta oddelek se izpolni s „proračunskimi podatki upravne narave“, ki jih je treba najprej vnesti v [Prilogo k oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga](#) (Priloga V k notranjim pravilom), ki se prenese v sistem DECIDE za namene posvetovanj med službami.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2022	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			SKUPAJ
GD ENER									
○ Človeški viri		1,413	1,413	1,413	1,413				5,652
○ Drugi upravni odhodki		0,030	0,030	0,030	0,030				0,120
GD ENER SKUPAJ	odobritve	1,443	1,443	1,443	1,443				5,772
GD COMP									
○ Človeški viri		0,314	0,314	0,314	0,314				1,256
○ Drugi upravni odhodki		0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
GD COMP SKUPAJ	odobritve	0,314	0,314	0,314	0,314				1,256

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7	obveznosti	2,757	3,587	2,744	2,746	0,991	0,993		13,818

večletnega finančnega okvira SKUPAJ	plačila	1,757	4,087	3,244	2,746	0,991	0,993		13,818
---	---------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	---------------

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto N		Leto N+1		Leto N+2		Leto N+3		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						SKUPAJ	
	REALIZACIJE																	
	⇓	vrsta ³²	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ³³ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
SKUPAJ																		

³² Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

³³ Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

3.2.3. Ocenjene posledice za človeške vire ACER

3.2.3.1. Povzetek

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ		
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------	--	--

Začasni uslužbenci (razred AD)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785			3,925
Začasni uslužbenci (razred AST)								
Pogodbeni uslužbenci								
Napoteni nacionalni strokovnjaki								

SKUPAJ	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785			3,925
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--------------

Potrebe po uslužbencih (EPDČ):

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ		
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------	--	--

Začasni uslužbenci (razred AD)	5	5	5	5	5			5
Začasni uslužbenci (razred AST)								
Pogodbeni uslužbenci								
Napoteni nacionalni strokovnjaki								

SKUPAJ	5	5	5	5	5			5
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--	----------

Zaposlovanje je načrtovano v prvi polovici leta 2023.

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih za Komisijo

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ³⁴	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			SKUPAJ
--	-------------------------	-------------	-------------	-------------	---	--	--	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	1,727	1,727	1,727	1,727				6,908
Drugi upravni odhodki	0,030	0,030	0,030	0,030				0,120
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028

Odobritve zunaj RAZDELKA 7³⁵ večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	0	0	0	0				0
Drugi upravni odhodki	0	0	0	0				0
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	0	0	0	0				0

SKUPAJ	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028
---------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

³⁴ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

³⁵ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
O Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	11	11	11	11			
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (posredne raziskave)							
01 01 01 11 (neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
O Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) ³⁶							
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)							
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)							
XX 01 xx yy zz ³⁷	– na sedežu						
	– na delegacijah						
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)							
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
SKUPAJ	11	11	11	11			

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	Predlog določa izboljšano strukturo zanesljivosti oskrbe s plinom z novimi obveznostmi za države članice in ustrezno okrepljeno vlogo GD za energijo na številnih področjih, in sicer pri: • splošnem upravljanju in izvajanju Uredbe (3 EPDČ); • pripravi predloga o ukrepu Sveta, ki določa mehanizem za dodeljevanje plinskih zmogljivosti za oskrbo držav članic, za katere so bile razglašene izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije; upravljanju in izvajanju predloga, vključno z vključitvijo skupine za krizno upravljanje (2 EPDČ). • oceni prošelj držav članic za pravice, povezane z večjimi kritičnimi količinami plina (1 EPDČ); • nadaljnjem ukrepanju v zvezi s solidarnostnimi prošnjami; olajšanju izvajanja solidarnostnih sporazumov (1,5 EPDČ); • upravni pomoči (1,5 EPDČ) Poleg tega predlog vključuje večjo vlogo GD za konkurenco, in sicer: • delo za zasnovo uvedbe konzorcija za nakup plina, ki bo skladna
--------------------------------	---

³⁶ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

³⁷ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

	s konkurenčnim pravom, kar bo zahtevalo potrebne izmenjave z industrijo (2 EPDČ)
Zunanji sodelavci	n. r.

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- X Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- X Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

GD ENER bo za operativne odhodke, povezane z mehanizmom za skupno nabavo, uporabil proračunsko vrstico 02 20 04 02 „Podporne dejavnosti na področju evropske energetske politike in notranjega energetskega trga“, naloge, dodeljene ACER, pa bodo zahtevale reprogramiranje prispevka ACER, ki se bo izravnal s proračunskimi vrsticami programa, ki jih upravlja GD ENER.

- ☐ Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira³⁸.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- X ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ³⁹	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

³⁸ Gl. člena 12 in 13 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

³⁹ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- X Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☐ za druge prihodke.
 - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta
natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁴⁰						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

--

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

--

⁴⁰ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.